

nové mesto

marec – apríl 2020

Františkova ekonomika

Pápež chce v Assisi budovať s mladými
nový prístup k ekonomike

Ako si dôchodkyňa, podnikateľ a mladá učiteľka
adoptovali svojho bezdomovca

oblíbený
časopis

.....

aktuálny
web

.....

hodnotné
knihy

.....

inšpiratívne
podujatia

.....

Iba 5 eur mesačne od vás nám umožní vytvárať hodnotný obsah!

- » jednorazovo alebo pravidelne
- » platbou na účet IBAN: SK35 1100 0000 0029 4906 1968
- » poštovou poukážkou
- » cez platobnú bránu www.nm.sk/podpora

Teším sa nápadu i kreativite nielen pri zostavovaní kalendára, ale aj ostatných diel, ktoré sa vám podarilo zrealizovať v roku 2019. Prajem vám, aby ste sa nechali viesť Pánom a aby požehnával vaše kroky.

Tomáš Gális, žilinský biskup

Nové mesto vnímam ako platformu otvoreného dialógu. Ponúka a vyzdvihuje hodnoty, s ktorými sa stotožňujem. Oceňujem vyvážené príspevky rešpektujúce dôstojnosť každého človeka vrátane toho s inými názormi alebo presvedčením.

Mária Rimarčíková, PR

Vďaka portálu nm.sk je dnes na Slovensku konečne počuť hlas ľudí z Hnutia fokoláre. A to je dobre: jednota a dialóg sú hodnoty, ktoré dnes vo verejnom živote veľmi potrebujeme.

Samuel Trizuljak, doktorand KU, Praha

Ekonomický model, ktorý začína u nás doma

Zuzana Hanusová

Toto číslo sme venovali téme Františkovej ekonomiky, ktorá sa v marci uskutoční v talianskom Assisi. Je to výnimočné podujatie v dvoch rozmeroch. Prvým je, že samotnému pápežovi záleží na tom, aby sa z lona Katolíckej cirkvi zrodil nový spôsob uvažovania o ekonomike. Logické je, že pápež, ktorému tak leží na srdci sociálna nerovnosť vo svete a odstránenie chudoby, povzbudzuje ekonómov k novému prístupu k hospodárstvu. Druhým rozmerom je, že fórum v Assisi je venované najmä mladým ekonomickým mozgom do tridsaťpäť rokov. Tí sú podľa pápeža nezaťažení zabehnutými ekonomickými modelmi, a preto sú schopní meniť súčasné podnikateľské nastavenia.

Je to veľká vec, že hlava Cirkvi povzbudzuje mladých k presahu princípov kresťanstva do spoločenských štruktúr s ekonomikou, ktorá má dušu.

„V Assisi sa hlavnými protagonistami stanú mladí ľudia, ktorí budú hovoriť o svojich predstavách o svete, pretože práve oni ho už menia, a to v oblasti ekológie, hospodárstva, rozvoja, chudoby,“ vysvetľuje vedecký riaditeľ Františkovej ekonomiky, známy taliansky ekonóm Luigino Bruni. Práve on dal počas jedného rozhovoru s pápežom vo Vatikáne podnet na uskutočnenie tejto iniciatívy. „Františkova ekonomika,“ dodáva Bruni, „bude nádobou plnou nápadov i praxe, mladí ľudia sa budú stretávať, v spomalenom rytme, bude tu príležitosť premýšľať a klásť si otázky, ísť v šlapajach sv. Františka, čo znamená budovať novú ekonomiku na mieru človeka a pre človeka.“

Meniť ekonomický model neznamená byť len vedeckým teoretikom či podnikateľom. Cieľom je meniť aj mentalitu zdola, v našich každodenných životoch. Prinášame vám príbeh troch ľudí, ktorí žijú medzi nami a ktorí začali od seba

vnímať potreby tých najbiednejších. Všimli si bezdomovca vo svojom okolí, venovali mu čas a ľudský záujem, svojím osobným vkladom zmenili jeho životnú situáciu. Podnikateľ Martin Sepp v reportáži vysvetľuje: „Prišlo mi normálne, že mu chcem pomôcť. Prišiel mi do cesty a ja to mám tak zažitú, že keď mi Boh pošle človeka do cesty, tak sa mu nevyhnem.“ Dôchodkyňa Terézia Lenczová pomohla mladému chlapcovi na ulici vybaviť invalidný dôchodok, ubytovanie a prácu, aj kartu ZŤPS. Mladý Peter dnes hovorí: „Každý deň si kladiem otázku, čo by som robil, keby som nestretol pani Lenczovú. Bol by som určite stále na ulici, prepadol by som alkoholu a drogám. Buď by som bol dnes v base, alebo pod zemou.“ Mladá učiteľka Katarína Bíliková pozýva „svojho“ bezdomovca na narodeniny alebo sviatky do cukrárne. „Juraj mi na narodeniny donesie kvietok. Už aj moja mama a súrodenci ho poznajú. Pomoc Komunity sv. Egídia nie je o tom, že im dáme chlieb a niečo na pitie, ale skôr ide o vzťahy a o to, že im venujeme svoj čas. Často sme tí jediní, ktorí o nich počas dňa prejavia záujem,“ vysvetľuje Katka.

Mladí ľudia sa budú v Assisi zaoberať životným prostredím, chudobou, sociálnou nerovnosťou, novými technológiami, inkluzívnym financovaním, trvalo udržateľným rozvojom. Chcú, aby sa mentalita, ktorá sa už dnes v malom prejavuje v živote mnohých, pretavila do nového ekonomického myslenia, ktoré by bolo len prirodzenou reakciou na súčasný vývoj svetovej ekonomiky.

Úprimne sme sa chceli poďakovať tým z vás, ktorí ste si našli čas, vyplnili a zaslali nám spätnú väzbu prostredníctvom dotazníka. Aj vďaka nej spoločne tvoríme skutočné Nové mesto.

nové mesto

www.nm.sk

Vydavateľ Vydavateľstvo Nové mesto, s.r.o., Cablkova 10, 821 04 Bratislava, IČO 31 377 424

Šéfredaktorka Zuzana Hanusová **Vedúca vydania** Mária Valigová **Technická redaktorka** Ľubica Hrmová **Jazyková redaktorka** Mária Majemíková **Administratívna redakcie** Anna Melničáková **Redakčná rada** Tomáš Angelovič, Ignác Brosch, Katarína Alberty Ondrejková, Tomáš Lencz, Veronika Sýkorová, Mária Valigová **Preklady a redakčná spolupráca** Štefan Kmeť, Katarína Jančíštinová, Rút Brýdlová, Jozefína Brezovská, Božena Sládečková

Grafická úprava a sadzba Eva Veselá, Zuzana a Jozef Turlíkovič

Tlač VMV Prešov

marec – apríl 2020. Dvojmesačník, 29. ročník

Objednávky na časopis posielajte na adresu

Nové mesto Redakcia, Tajovského 737/1, 040 01 Košice

E-mail casopis@nm.sk **Telefón** +421 911 445 626

Číslo účtu SK 35 1100 0000 0029 4906 1968

Od 1/2019 je možné podporu realizovať cez darovaciu bránu www.nm.sk/podpora.

Reg. číslo EV 4634/12, ISSN 1339-0708. S cirkevným schválením Arcibiskupského úradu v Trnave dňa 4. apríla 2001, č. 1143/2001

Dátum vydania 20. február 2020

Pápež vymenoval prvú ženu na zodpovedný post vo Vatikáne

Foto: R. Scilliani

Francesca di Giovanniová

Pápež František vymenoval fokolárinku Francescu Di Giovanniovú za novú podsekretárku Oddelenia pre vzťahy so štátmi, zodpovednú za multilaterálny sektor. Ide o vôbec prvé menovanie ženy do niektorej z vedúcich funkcií v rámci vatikánskeho Štátneho sekretariátu.

Francesca Di Giovanniová sa narodila v roku 1953 v Palerme, vyštudovala právo a na Štátnom sekretariáte pôsobí už 27 rokov. Predtým absolvovala notársku prax a pracovala v právnom a administratívnom sektore Medzinárodného centra Hnutia fokoláre. Je zasvätenou fokolárkou.

Na Oddelenie pre vzťahy so štátmi vatikánskeho Štátneho sekretariátu nastúpila v roku 1993 ako úradníčka. Po celý čas pracovala v multilaterálnom sektore, kde sa venovala predovšetkým témam ako migranti a utečenci, medzinárodné humanitárne právo, komunikácia, medzinárodné súkromné právo, podmienky žien, intelektuálne vlastníctvo a cestovný ruch. Menovaním má Oddelenie pre vzťahy so štátmi dvoch

podsekretárov: spolu s Francescou Di Giovanniovou je podsekretárom aj Mons. Mirosław Wachowski, ktorý bude mať na starosti najmä sektor bilaterálnej diplomacie.

Na čele celého oddelenia je sekretár pre vzťahy so štátmi Mons. Paul Richard Gallagher. Pri tejto príležitosti priniesla talianska sekcia Vatican News a tiež denník *L'Osservatore Romano* rozhovor, z ktorého prinášame niektoré vybrané časti.

Ste prvou ženou, ktorá bude zastávať funkciu na takejto úrovni v rámci Štátneho sekretariátu...

Áno, v skutočnosti je to po prvý raz, čo má žena vedúcu úlohu na Štátnom sekretariáte. Svätý Otec urobil inovatívne rozhodnutie, ktoré istotne ide ponad moju osobu, predstavuje znak pozornosti voči ženám. Zodpovednosť je však viac spätá so samotnou úlohou, než so skutočnosťou, že som žena.

Aký by podľa vášho názoru mohol byť osobitný príspevok ženy v tejto oblasti?

Na myseľ sa mi vracajú slová Svätého Otca z homílie z 1. januára,

Žena môže mať špecifické schopnosti umožňujúce nachádzať spoločné body, dbať o vzťahy, mať na srdci jednotu.

ktorá je, dá sa povedať, hymnom na rolu ženy, pričom sa v nej hovorí aj to, že „žena je daryňou a sprostredkovateľkou pokoja a má byť plne zapojená do rozhodovacích procesov. Lebo keď ženy môžu odovzdávať svoje dary, je vo svete zrazu viac jednoty a pokoja“.

Chcela by som prispieť k tomu, aby sa táto vízia Svätého Otca mohla uskutočniť, spolu s ďalšími kolegyňami, ktoré pracujú v tomto sektore na Štátnom sekretariáte, ale aj s ďalšími ženami – a je ich veľa –, ktoré pracujú v prospech budovania bratstva aj v tejto medzinárodnej dimenzii. Dôležité je zdôrazniť pozornosť pápeža voči multilaterálnemu sektoru, ktorý dnes niektorí spochybňujú, ale ktorý má v medzinárodnom spoločenstve zásadne dôležitú funkciu. Žena môže mať špecifické schopnosti umožňujúce nachádzať spoločné body, dbať o vzťahy, mať na srdci jednotu. Dúfam, že skutočnosť, že som žena, sa bude môcť pozitívne odraziť v tejto úlohe, aj keď sú to dary, s ktorými sa istotne stretávam aj v postojoch mojich mužských kolegov v práci.

zdroj: tkkbs

Pápež chce v Assisi meniť prístup k ekonomike

Pápež zvoláva mladých ekonómov a podnikateľov do talianskeho Assisi na akciu s názvom *Františkova ekonomika*. V termíne od 26. do 28. marca sa uskutoční stretnutie, ktoré už niekto stačil označiť za „pápežov Davos“ podľa príkladu švajčiarskeho mesta, ktoré každú zimu organizuje samit Svetového ekonomického fóra s vedúcimi osobnosťami v medzinárodnej politike a ekonómii.

Otec Enzo Fortunato, riaditeľ centra komunikácie, vysvetľuje: „Sú to vedci, študenti, doktorandi, podnikatelia a vedúci firiem, sociálni inovátori, zástupcovia miestnych a medzinárodných aktivít a organizácií. Najmladší účastníci majú len 12 rokov a pochádzajú zo Slovenska a z Thajska. Najpočetnejšie zastúpené krajiny sú Taliansko, Brazília, USA, Argentína, Španielsko, Portugalsko, Francúzsko, Mexiko, Nemecko, Veľká Británia...“

Mladí ľudia sa budú zaoberať životným prostredím, chudobou, sociálnou nerovnosťou, novými technológiami, inkluzívnym financovaním, trvalo udržateľným rozvojom. Jedným z uhlov pohľadu, cez ktorý sa dá táto udalosť charakterizovať – ako vysvetlil biskup z Assisi Mons. Domenico Sorrentino –, je postava svätého Františka. „Vývoj udalosti má súvis so sv. Františkom, s jeho životnými skúsenosťami a voľbami, ktoré majú svoju hodnotu aj v ekonomike. Bol to on, kto si vybral medzi ekonomikou sebeckta a ekonomikou darovania. Jeho rozhodnutie vyzliecť sa pred očami otca a biskupa z Assisi sa stalo inšpiratívnym obrazom marcovej udalosti a tiež dôvodom, prečo chcel mať pápež toto stretnutie práve v Assisi.“

Ak sa pred 33 rokmi vďaka Jánovi Pavlovi II. stalo Assisi hlavným mestom mieru a dialógu medzi náboženstvami, s Františkom je toto mesto pripravené stať sa svetovým centrom

Foto: Economy of Francesco

Prípravné stretnutie Františkovej ekonomiky, Castel Gandolfo, 2018

hospodárstva. Práve inkluzívnou ekonomikou, ktorá má dušu.

„V Assisi sa hlavnými protagonistami stanú mladí ľudia, ktorí budú hovoriť o svojich predstavách o svete, pretože práve oni ho už menia, a to v oblasti ekológie, hospodárstva, rozvoja, chudoby,“ vysvetľuje vedecký riaditeľ pripravovanej udalosti, známy taliansky ekonóm Luigino Bruni. Práve on dal spolu s biskupom Sorrentinom počas jedného rozhovoru s pápežom vo Vatikáne podnet na uskutočnenie tejto iniciatívy.

„Františkova ekonomika,“ dodáva Bruni, „bude nádobou plnou nápadov i praxe, mladí ľudia sa budú stretávať, v spomalenom rytme, bude tu príležitosť premýšľať a klásť si otázky, ísť v šlapajach sv. Františka, čo znamená budovať novú ekonomiku na mieru človeka a pre človeka.“

Na záver týchto troch dní príde k podpísaniu paktu medzi mladými a pápežom. Cieľom je „dať dušu ekonomike budúcnosti, ktorej základom bude bratstvo a spravodlivosť“, uviedla

starostka Assisi Stefania Proiettiová. Čo sa týka programu, začne sa vo veľkom štýle. V piatok 26. marca prihovorom dvoch držiteľov Nobelovej ceny, Amartya Sena (indický ekonóm, Nobelova cena za ekonomiu) a Muhammada Yunusa (sociálny podnikateľ z Bangladéša, Nobelova cena za mier). Niektorí rečníci sú už známi, všetko zvučné mená ako Kate Raworthová, Jeffrey Sachs, Vandana Shiva, Stefano Zamagni, Bruno Frey, Anna Melotová, Carlo Petrini. Pridal sa k nim ekonóm Juan Camilo Cardenas, filozofi Jennifer Nedelska, Cécile Renouard a Consuelo Corradi.

Svoju účasť potvrdili tiež experti v oblasti udržateľného rozvoja, umeleci inteligencie, medzinárodne uznávaní podnikatelia vrátane Johna Franka z Microsoftu a podnikateľa Brunella Cucinelliho, ktorý sa narodil v Umbrii. Z ďalších účastníkov sú to mnohí bankári, mnísi, sociológovia, manažéri, sociálni inovátori.

redakcia NM, zdroj: La Stampa

Christian Heitmann

Brexit bez hlavy

Dvadsiateho deviateho januára Európsky parlament odsúhlasil zmluvu o britskom odchode z Európskej únie. Od 31. januára sa stáva realitou, čo sa dlho očakávalo: Spojené kráľovstvo odchádza z Európskej únie.

V roku 1946 stáli európske štáty pred obrovskou výzvou. Po hrôzach druhej svetovej vojny boli európske mestá v troskách. Etnické čistky a masívne násilné vysťahovanie neželaných osôb vyludnili tisícky kilometrov štvorcových. Počas tridsiatych a štyridsiatych rokov zažila Európa svoj najnižší okamih. Sovietske vojská stáli v srdci Európy, obsadili Viedeň, Berlín, Rigu aj Prahu. Komunistické hnutia získavali podporovateľov naprieč Európou a v Grécku ich pokus prevziať moc a zlikvidovať svojich konkurentov spustil krvavú občiansku vojnu.

Európske štáty, ktoré mali šťastie, že ich oslobodili západní spojenci, stáli pred otázkou, ako vybudovať novú, demokratickú Európu. V tejto fáze hľadania novej cesty Winston Churchill vystúpil v Zürichu. Vyzval na nemecko-francúzske zmierenie a na to, aby sa Európa pozrela dopredu. Jeho prejav sa stal jedným z kľúčových momentov na ceste k európskemu zjednoteniu. O niekoľko rokov neskôr vzniklo Európske spoločenstvo, predchodca Európskej únie – no bez Veľkej Británie. Prečo?

Z časti pre britský nezáujem. Keď v roku 1946 Churchill hovoril o zjednotenej Európe, spomínal vedúcu úlohu dvoch štátov – Nemecka a Francúzska. Veľkú Britániu nespomenul – nie preto, že by zaostávala, ale naopak, Britské impérium považoval za dostatočne silné, aby sa na európskom projekte nemuselo podieľať. V Churchillovej koncepcii mala Británia spolu s Európanmi a USA tvoriť jeden z troch nosných pilierov svetovej demokracie.

Po strate Indie v roku 1947 sa však ukázalo, že Veľkej Británii nepatrí vedúca úloha v ére globálnych supermocností. Postupná strata väčšiny kolónií v nasledujúcich desaťročiach priniesla nutnosť nájsť novú rolu vo svete. Cesta do Európy však nebola jednoduchá.

Pre Francúzov sa európska integrácia stala prioritou po Suezskej kríze v roku 1956. Vtedy spolupráca Britov a Francúzov zlyhala, keď sa Briti podдали svetovému nátlaku. Francúzi odvtedy vnímali Nemcov ako spoľahlivejších partnerov a Britom sa otočili chrbtom. Pokusy Britov vstúpiť do Európskeho spoločenstva zlyhali na francúzskom vete.

Až v roku 1973 Francúzi ustúpili. Zlatý vek však Európa už mala za sebou. Obdobie päťdesiatych a šesťdesiatych rokov bolo obdobím hospodárskeho rastu a prosperity. Na tomto sa však Briti nepodíleli. Ich vstup sa udial po tom, čo ropná kríza v sedemdesiatych rokoch spôsobila ekonomický šok, infláciu a nezamestnanosť. Pozitívna skúsenosť členstva, ako ju zažili ostatné západoeurópske štáty, chýbala. Sedemdesiate roky boli vodou na mlyn všetkým populistom, ktorí zneužívali EÚ ako výhovorku pre zlyhanie chybnej ekonomickej politiky a externých faktorov. Podpora EÚ zostala na nízkej úrovni – a to sa vypomstilo v roku 2016.

V mnohých európskych štátoch sú aktívne politické strany, ktoré podporujú zmeny v EÚ. Len málokedy však počuť ekonomicky absurdnú myšlienku odchodu z EÚ. V referen-

Racionálny pohľad na blaho krajiny a jej obyvateľov nahradili nafúknuté bláboly o „suverenite“, „prevzatí kontroly“ a „nezávislosti“.

Foto: Flickr

de o brexite v roku 2016 však mnohí zástupcovia politickej pravice a ľavice svorne pracovali na tom, aby členstvo v EÚ ukončili. Racionálny pohľad na blaho krajiny a jej obyvateľov nahradili nafúknuté bláboly o „suverenite“, „prevzatí kontroly“ a „nezávislosti“.

Boj proti EÚ bol štylizovaný ako boj proti Napoleonovi a nacistickému Nemecku. Svoju obeť si to vyžiadalo tesne pred referendum, keď jedna z podporovateľiek kampane za zotrvanie v EÚ bola zavraždená pravickým extrémistom. Ako sa mohla situácia dostať tak ďaleko?

Časť zodpovednosti nesú politici, ktorí politikou politickej korektnosti odmietali pomenovať problémy, ktorým štát čelil. Neschopnosť a neochota podporiť spoločnosť, kde je tvrdá práca odmenená, kde z obyčajného robotníka môže byť úspešný člen strednej triedy, nahnali voličov tam, odkiaľ nebolo cesty späť, k populizmom a xenofóbiom. Ľudia, nevypočutí a zabudnutí, hlasovali na protest proti politickému establišmentu a zároveň aj proti radám expertov a zdravému rozumu. Voľba „z brucha“ bola pre nich dôležitejšia než ekonomika

či blaho krajiny. Ak sa mnohí čudovali, prečo Británia z Európy odchádza, dnes chápú: v skutočnosti nikdy nebola jej súčasťou. Nie v zmysle politikom alebo geografickom, ale vo svojej identite bola založená na antagonizme proti kontinentu. Angličanov, Škótov a Walesanov v podstate spájalo to, že sedia na svojom ostrove, že nie sú súčasťou kontinentu.

Po odchode z EÚ sa však ukazuje, že väzivo, ktoré drží Spojené kráľovstvo pokope, je tenšie, než si mnohí mysleli.

Škóti sa čoraz hlasnejšie domáhajú nezávislosti, situácia v Severnom Írsku eskaluje a dokonca v tradične lojálnom Walese počúť hlasy volajúce po nezávislosti. Len čas ukáže, či „deň nezávislosti“, ako brexit nazval britský premiér Boris Johnson, sa Spojenému kráľovstvu nestane osudným.

Odchod Británie je smutným dňom v dejinách Európy, no nie je tragédiou. Európska únia, ako kontinentálny projekt, zostáva zachovaná a chaos brexitu ju skôr vnútorne posilnil. Poučením je, že vývoj k silnejšej európskej identite si pýta čas. Možno sa aj Británia jedného dňa vráti.

Ak sa mnohí čudovali, prečo Británia odchádza, dnes chápú: v skutočnosti nikdy nebola jej súčasťou.

Zuzana Hanusová

Ako si dôchodkyňa, podnikateľ a mladá učiteľka adoptovali svojho bezdomovca

Väčšina z nás vybaví bezdomovcov hodením pár mincí alebo stravného lístka do klobúka, alebo sa v lepšom prípade zapojíme do nejakej zbierky šatstva. Medzi nami sú aj ľudia, ktorí prekročili prah svojej pohodlnosti, s bezdomovcami vstúpili do vzťahu a dokonca zmenili ich život. Prinášame vám príbeh dôchodkyne, podnikateľa, učiteľky a troch ľudí, ktorí skončili na ulici.

Peter má 29 rokov, mama sa ho zriekla hneď po pôrode, do ôsmich rokov ho vychovávali starí rodičia. Po ich smrti sa dostal do detského domova, kde zostal, až kým neskončil strednú školu vo svojich dvadsiatich rokoch. Je vyučený kuchár. Otca nikdy nepoznal, nepozná ani jeho meno, vie však, že to bol študent z Nigérie, ktorý prišiel študovať na Slovensko. Na čas v detskom domove spomína v dobrom. „Mal som tam všetko a bol som tam aj obľúbený, vychovávateľky si ma brávali domov. No bol som i v polepšovni, lebo som chodil za školu. U starých rodičov mi bolo lepšie, oni mi dali lásku, ktorú som potreboval,“ priznáva Peter.

Po skončení školy a odchode z domova išiel pracovať do Volkswagenu, kde robil ako upratovač, býval v dome pre odchovancov z detských domovov. Dostal však epilepsiu, prišiel o prácu a skončil na ulici.

Na ulici žil dva roky. „V zime som spával v ubytovni Depaul a v lete vonku na lavičke. V zime to bolo ťažké, lebo z ubytovne nás vypustili ráno a večer sme sa mohli vrátiť až o šiestej. Dovtedy som sa musel túlať.“

Žil z toho, že chodil po Bratislave a zbral pri kostole v Devínskej Novej

Vsi, kde ho už miestni poznali. Tam si ho všimla dôchodkyňa Terézia Lenczová. „Nádej, že sa v mojom živote niečo zmení, som nadobudol, až keď som spoznal pani Lenczovú. Potreboval som človeka, ktorý by mi veril a nahradil mi starých rodičov, ktorých som stratil v detstve. Sám by som to nezvládol,“ hovorí Peter.

Pomohla mu vybaviť invalidný dôchodok, ubytovanie a prácu v Domo-ve sociálnych služieb (DSS), aj kartu ZŤPS. „Každý deň si kladiem otázku, čo by som robil, keby som nestretol pani Lenczovú. Bol by som určite stále na ulici, prepadol by som alkoholu a drogám. Buď by som bol dnes v base, alebo pod zemou,“ zveruje sa Peter.

Terézia Lenczová oslovuje bezdomovcov na ulici často. Je presvedčená, že každý človek má hodnotu a dôstojnosť. Vždy sa ich snaží navigovať, kde môžu nájsť pomoc a služby. Takto spoznala aj Petra. „Pre mňa bolo veľkou výzvou vidieť mladého človeka, ktorý má zdravé ruky a nohy, ako žobre na ulici. Bála som sa, že vyžobrané peniaze ho môžu zlákať k pitiu. Porozprávali sme sa, spoznala som jeho príbeh. Začali sme hľadať prácu, boli sme sa pýtať v reštaurácii, ale nevyšlo to. Hľadali sme ubytovanie, ale keď sme boli pozrieť ubytovne a videla som, aké je tam nedôstojné prostredie, tak som to hneď zamietla.“

Ako všetci bezdomovci aj Peter mal veľké dlhy na doprave, lebo chodil v autobusoch na čierno. Kvôli pokutám a následným exekúciám mal dlh voči dopravnému podniku až do výšky 50-tisíc eur. Preto som ho najskôr sprevádzala k lekárovi a zistila som, že vzhľadom na zdravotný stav epileptika má nárok na preukaz zdravotne postihnutého človeka. Našli sme psychiatričku, ktorá sa ho so všetkou vážnosťou ujala a dostal potvrdenie o svojej diagnóze. Našla som čestného právnika, ktorý mi poradil, že on ako postihnutý človek mal právo chodiť zadarmo MHD, takže mu dlh nakoniec odpustili.“

Sám Peter by tieto vybavovačky nikdy nevedel riešiť. Chcelo to odvahy aj čas človeka, ktorý nezostal len pri hodení mince do klobúka, ale bol ochotný vstúpiť do príbehu mladého bezdomovca veľmi konkrétnou pomocou. „Mala som to v sebe, lebo moji rodičia boli takí. Bývali sme na samote a každú zimu prišla k nám bývať jedna veľká rómska rodina. Hoci nás bolo desať súrodencov a boli sme samozásobitelia v horách, moji rodičia rozložili slamu v kuchyni, kde sa zložila táto rodina.“

Preto vždy, keď som videla na ulici bezdomovca, opýtala som sa ho, či vie, aké má možnosti a práva. Tým, že som pracovala na ministerstve práce, systém som dobre poznala. Zdalo sa mi logické, že mladý človek nemôže byť na ulici.“

Terézia Lenczová ako dôchodkyňa venovala trištvrte roka len vybavovaniu úradných záležitostí, aby pomohla Petrovi vstúpiť do života s čistým štítom. Podarilo sa jej zariadiť aj viaceré ubytovne. Problém bol, že tam nebol dozor. Peter je veľmi zraniteľný a od začiatku ho upozorňovali, aby si dával pozor na ľudí. „Preto sme začali vybavovať trvalejšie bývanie v sociálnom zariadení. Až pred mesiacom sa podarilo nájsť nové miesto v DSS-ke, kde dnes býva.“

Pani Lenczová mu strážila i peniaze, ktoré dostal od štátu. Išli ich spolu vybrať na poštu a potom rovno do ubytovne zaplatiť za ďalší mesiac. Mala obavu, aby ich neminul na zlé veci.

Vždy keď som videla na ulici bezdomovca, opýtala som sa ho, či vie, aké má možnosti a práva.

*Ja som chcel
zmeniť svoju
situáciu, ale
všetko, čo som
skúsil, nevyšlo.*

Teraz mu osobné financie bude spravovať vedenie sociálneho domova.

Pani Lenczová radí nedávať bezdomovcom peniaze, ale zobrať ich do obchodu a kúpiť s nimi jedlo. „Kúpiť suchý rožok nie je veľmi ľudské. Aj oni sú ľudia, majú svoje chute a my nevieme, čo im chutí. Riešenie je zaviesť ich do jedálne a pozvať ich na teplý obed.“

Milan prišiel v 69-tom s rodičmi a tromi súrodencami bývať do Stupavy, vtedy mal sedem rokov. Otec prišiel o obidve nohy a skončil na ulici. Deti dali mame inzerát, aby nezostala sama, ozval sa jej rozvedený muž, ktorý, žiaľ, nebol dobrým otcom ani manželom.

Keď Milanovi postupne zomreli všetci členovia rodiny, nemal papiere od bytu, pracoval v dopravnom podniku ako šofér a neskôr vrátnik. Milan mal priateľku, čakal s ňou aj dieťa, ona však pri pôrode ich syna zomrela. Ocitol sa na ulici, bez práce a prostriedkov.

Naposledy žil s najmladším bratom v štátnom byte, keď zomrel, udalosti v jeho živote išli dole vodou. Ako neplatiča ho vystaňovali. Spal pod balkónmi, aby na neho nepršalo. Žil z kontajnera, zobrať však nechcel. Zo sociálneho úradu mu ponúkli domov dôchodcov, ten však odmietol, lebo ako hrdý Stupavčan chcel zostať v Stupave, nemal však ani dostatočný príjem, aby si platil ubytovňu.

S podnikateľom Martinom Seppom sa stretol na kapustnici, ktorú zvykli variť každý rok miestni filantropi v pastoračnom centre v Stupave pre bezdomovcov. „Na tú kapustnicu chodia všelijakí ľudia, mnohí majú skúsenosť s drogami. Ja nepijem, neberiem ani drogy, tak sme sa s Martinom dali do reči. Ponúkol sa mi, že mi pomôže s vecami pre život a hľadať ubytovanie. Nemal to so mnou ľahké. Ja som chcel zmeniť svoju situáciu, ale všetko, čo som skúsil, nevyšlo,“ priznáva Milan.

„Prisadol som si k Milankovi pri kapustnici, ktorú sme na Štedrý deň pripravovali pre ľudí v núdzi. Robili sme to ako dobrovoľníci, dohodli sme

to s miestnym farárom, že ideme vo farnosti urobiť niečo pre chudobných a ľudí bez domova. Vyhlásili sme to v kostole a ľudia postupne prichádzali.

Naše manželky pripravili vianočné koláče, pustili sme si vianočné koledy, ale najmä sme s týmito ľuďmi chceli byť, porozprávať sa. S Milankom sme si vymenili telefónne čísla, bolo mi sympatické, že má mobil. (Smiech.),“ vysvetľuje podnikateľ Martin Sepp.

Martin Sepp sa Milana spýtal, čo by potreboval. „Sviečky a naplniť plynovú nádobu, aby som si mohol variť,“ odpovedal Milan promptne. Všetko praktické veci, ktoré mu mali pomôcť prežiť na ulici. Stretávali sa každé dva týždne, blížila sa opäť zima, a keď bolo jasné, že podmienky vonku môžu vážne ohroziť Milanovo zdravie, začali spolu hľadať riešenie.

Spal pod balkónom, aby na neho nepršalo, žil z kontajnera, zobrať však nechcel.

Milan je úplným bezdomovcom od roku 2016, dovtedy sa túlal, býval v prázdnych objektoch, odkiaľ ho vyhнали policajti, pretože priestory niekomu patrili. „Skúšal som obvolať všetky občianske združenia, ktoré riešia ľudí bez domova. Milan nemal v tom období nijaký príjem, nedostával ani dávky v hmotnej núdzi. Vychodili sme teda všetky tieto úradné záležitosti, aby mu spätne vyplatili všetko, na čo mal nárok. Museli sme však vybaviť všetkých doktorov, aby dostal potvrdenia o svojich diagnózach,“ hovorí Martin Sepp.

Ubytovanie našli v ubytovni Depaul, kde musel predložiť všetky papiere o svojom zdravotnom stave. Tam

majú dve časti, jednu, kde prijímajú len na noc, kam môžu ísť tí, ktorí majú problém s alkoholom, a potom majú ubytovňu, kde môžu ísť dlhodobo chorí a tí môžu byť v tomto zariadení aj celý deň. Majú tam sociálneho pracovníka, ktorý ich sprevádza. „Keďže pár mesiacov trvalo, kým som vybavil dávky, pomohol som mu, aby si tam mohol platiť nájom euro na noc. Keď si zaplatí ďalšie euro, má tam aj stravu. Už je to rok, čo je v tomto zariadení.“

„Bol som na tom už tak zle, taký som bol slabý, že by som šiel na druhý svet za svojimi príbuznými. Táto záchrana prišla v poslednej chvíli. Martin sa obetavo ujal môjho prípadu a dotiahol to tak, že dnes mám čo jesť a kde spať,“ vysvetľuje 57-ročný Milan. Dnes čaká na výsledok posudkovej komisie, či dostane invalidný dôchodok. Hrozí mu totiž výmena bedrových kĺbov.

Ľudia bez domova nemajú šancu zmeniť svoju situáciu bez tútora zvonka, ktorý ich sprevádza, kým sa zaradia do sociálneho systému, a prevezme komunikáciu s úradmi a lekármi. „Keď tam príde človek z ulice, tak sa nedoklope, ani sa s ním nerozprávajú, musí to niekto organizačne zobrať do svojich rúk,“ hodnotí situáciu Martin Sepp.

Čo motivovalo podnikateľa prekročiť hranicu komfortnej zóny, ktorú mohol vybaviť štedrou finančnou dotáciou, no so svojou rodinou sa vložil do konkrétnej pomoci, ktorá Milanovi zmenila život?

„Prišlo mi normálne, že mu chcem pomôcť. Prišiel mi do cesty a ja to mám tak zažitú, že keď mi Boh pošle človeka do cesty, tak sa mu nevyhnem.“ Milan túži pracovať. Črtá sa mu práca vrátnika v ubytovni, kde by mohol nájsť aj trvalejšie ubytovanie. „Keby si každá rodina „adoptovala“ svojho bezdomovca, bezdomovecká otázka by bola vyriešená. Keby sa každý dokázal postarať o človeka v núdzi vo svojom okolí, táto myšlienka by sa šírila ďalej. Nehovoríme o financiách, ale o ľudskej blízkosti a konkrétnych riešeniach životnej situácie týchto ľudí,“ dodáva Martin Sepp.

Katarína Bíliková pracuje ako učiteľka v súkromnej škôlke. Popri práci sa už sedem rokov venuje dobrovoľníctvu v Spoločenstve sv. Egídia, ktoré sa v Bratislave venuje aj terénnej práci s bezdomovcami. Každú stredu vyrážajú ako spoločenstvo do ulíc hlavného mesta, aby hľadali ľudí bez domova a doniesli im teplý čaj, kávu a obložený chlieb. Takto spoznala aj Juraja, ktorý už desať rokov žije na ulici.

Juraj sa narodil v roku 1955, počas komunizmu pracoval v knižnici. Keď v deväťdesiatych rokoch nastalo veľké prepúšťanie, Juraj prišiel o prácu. Hoci študoval dva roky na vysokej škole telovýchovu a ruský jazyk, po nežnej revolúcii sa už nevedel zaradiť do nového systému. „Ja som urobil chybu, že som nechcel zobrať už hocijakú robotu, bol som hrdý, nechcel som ísť robiť do skladu.

Žil som teda len z podpory, ale z toho sa nedalo zaplatiť bývanie. Mal som podnikový byt, ale prestal som platiť a prišiel som o byt.“ Brat, ktorý v osemdesiatych rokoch emigroval do Francúzska, pomohol Jurajovi vyplatiť dlh, ale keďže bol Juraj naďalej bez práce, byt sa mu zachrániť nepodarilo.

Dnes sa Juraj túla po uliciach a spáva v starom opustenom rozpadnutom dome bez kúrenia a elektriny. Juraj sa vie dohovoriť po maďarsky, anglicky aj nemecky, rád konverzuje so zahraničnými turistami. Katka nám prezrádza, že dokonca si píše listy s ľuďmi z iných krajín, napríklad roky si dopisoval s reverendom z Ameriky, keď zomrel, písal aj jeho synovi.

„Juraj nosí plné tašky kníh, často sa rozprávame o tom, čo čítal. Miluje cestovanie, najradšej by cestoval po celom svete, pozná hlavné mestá všetkých štátov, hoci nikde nebol. Ja s manželom veľa cestujeme a odvšadiaľ, kam ideme, posielať Jurajovi pohľadnicu. Pošta mu chodí do redakcie Nota bene. Mojm veľkým snom je, aby Juraj raz mohol niekam vycestovať a aby aj on mne poslal niekedy pohľadnicu,“ hovorí Katarína Bíliková.

Juraj nejaký čas predával časopis Nota bene, ale viackrát stratil preukaz a už sa k tomu nevrátil. Nechce byť zaradený do komunity bezdomovcov, preto sa ich stráni.

Nechodí ani na obed pre chudobných, nemá totiž rád slovo chudoba a sám sa za bezdomovca nepovažuje. Preto odmieta ísť v zime do ubytovne, lebo nechce byť zaradený ako bezdomovec.

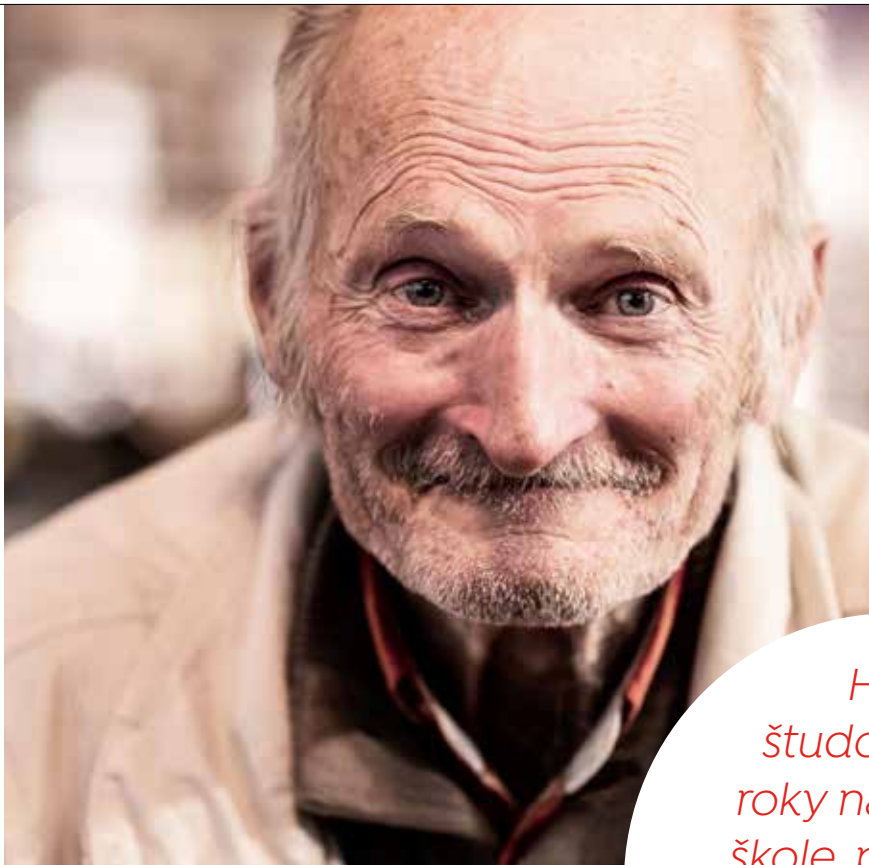
Keď sa chce zohriať, ide do bufetu na kávu alebo do kostola. Do jedného bistra chodieval na teplé obedy, ale zakázali mu tam vstup, len mu jedlo zabalia a musí to zjesť vonku. Nikdy nežobere, žije z dôchodku 250 eur, ktorý mu chodí na poštu a stačí mu len na jedlo. Tým, že Juraja pozná veľa ľudí, sem-tam dostane aj stravné lístky.

Katka s Jurajom sa dali do reči, keď mu ponúkala teplý čaj. Už sedem rokov chodia s komunitou po meste a poznajú trasy jednotlivých bezdomovcov. „Juraj ma niečím oslovil. Asi tým, že je iný ako ostatní, je milý, vie sa o všetkom porozprávať, nenadáva. Už je pre mňa ako kamarát.

Na narodeniny alebo sviatky si ide niekam sadnúť. Juraj mi na narodeniny donesie kvietok. Už aj moja mama a súrodenci ho poznajú. Pomoc Komunity sv. Egídia nie je o tom, že im dáme chlieb a niečo na pitie, ale skôr ide o vzťahy a o to, že im venujeme svoj čas. Často sme tí jediní, ktorí o nich počas dňa prejavia záujem,“ vysvetľuje Katka.

„Veľa ráz sa mi v zime stáva, že keď sa vrátim z ulice z obchôdzky, tak sa rozplačem. Aj keď to robím roky, ono to ide človeku pod kožu. Ja prídem domov, dám si teplú sprchu, idem pod perinu a je mi fajn. Ale čo ostatní, čo Juraj, nemajú ani sprchu, ani teplú posteľ. Okrem toho vidíme, ako bezdomovcov pribúda. Aj keď mnohí, ktorých som poznala, už zomreli, najmä v zime. Prídeme do mesta a viac ich nenájdeime, už sa len od niekoho dozvieme, že zomrel, zamrzol. Preto ak môžeme aspoň jednému pomôcť, stojí to za to.“

Juraj mi na narodeniny donesie kvietok. Už aj moja mama a súrodenci ho poznajú.

Hoci študoval dva roky na vysokej škole, po nežnej revolúcii sa už nevedel zaradiť do nového systému.

Chiara Lubichová

Ježiš medzi nami

„Kde je láska, tam je Boh.“

Ježiš medzi nami je plod vzájomnej lásky, ktorú Ježiš žiadal od svojich učeníkov, pripravených dať život jedni za druhých (porov. Jn 13, 34), teda „strávení v jednote“. Už počas prvých rokov nového „dobrodružstva“ sa Chiara a jej prvé spoločníčky usilovali o takýto spôsob života a vďaka tomu zakúsili to, čo sama Chiara opisuje ako „kvalitatívny skok“. Vo svojom živote si uvedomili prítomnosť pokoja, svetla, nadprirodzenej radosti, ktoré predtým nepoznali, a nečakané plody obrátenia, ktoré presahovali ich ľudské úsilie. Zažívali teda – ako dosvedčujú niektoré spisy – Božiu prítomnosť v komunite, čoskoro prepojenú s Ježišovou prítomnosťou, ktorú prisľúbil dvom alebo trom zjednoteným v jeho mene.

Spis, ktorý prinášame, pochádza z roku 1950. Vznikol niekoľko rokov po „objave“ Ježiša medzi nami. Nájdeme v ňom veľmi jasne vyjadrené všetky základné prvky tejto prítomnosti.

„Úžasné tajomstvo“

*„Z pokojnej rozpravy“
Trident 1950*

Neurobili sme ani krok, ak sme neboli všetky spojené vzájomnou láskou: „... ante omnia...“ (porov. 1 Pt 4, 8)...

Sila, ktorú sme dostávali vďaka jednote vyvolanej vzájomnou láskou, nás čoskoro priviedla k tomu, aby sme sa zamýšľali nad Ježišovými slovami:

„Lebo kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi“ (Mt 18, 20).

Videli sme, aké úžasné plody prináša táto jednota, zvlášť v modlitbe:

„A zasa vám hovorím: Ak budú dvaja z vás na zemi jednomyseľne prosiť o čokoľvek, dostanú to od môjho Otca, ktorý je na nebesiach“ (Mt 18, 19).

Ježiš bol vtedy medzi nami, pretože sme boli zjednotení v jeho mene.

Toto také úžasné tajomstvo nás viedlo k tomu, aby sme nikdy nepoľavovali v jednote, aby sme ho vždy mohli mať medzi sebou.

Jeho prítomnosť sme vnímali najmä cez množstvo svetla, lásky a sily; naopak, jeho neprítomnosť sme vnímali vtedy, keď sme v niektorých okamihoch neboli zjednotení, pretože niektorá z nás neplnila Božiu vôľu. V takej chvíli sa zdalo, že sa všetko rúca.

Toto jeho svetlo, vďaka ktorému sme videli, aké sú jeho slová krásne, revolučné, živé a potrebné na to, aby sme boli skutočnými kresťanmi, zhaslo. To, čo nám bolo predtým jasné, pretože sme to *videli a milovali*, náhle potemnelo a stalo sa pre nás len predmetom viery. Bolo také ťažké a takmer nemožné konať akékoľvek dobro. Všetko bolo prázdne a zbytočné, až kým sme vo vzájomnej láske (vďaka tomu, že sa vrátil brat, ktorý sa mylil, pretože nemiloval) opäť nenastolili jednotu. Takto sa Ježiš mohol vrátiť medzi nás a zažiaril v duši ako slnko, vlieval do nej lásku a pokoj, vďaka čomu sme opäť dokázali prinášať akúkoľvek obeť.

Sami by sme to nedokázali.

Jednota sa stala našou vášňou, pretože prinášala medzi nás Ježiša.

Jednota s Bohom pri bezvýhradnom plnení jeho vôle.

Jednota s bratom ako naplnenie vrcholného Ježišovho prikázania, ako prejav lásky k Otcovi.

Jednota s Ježišom, pretože „Ježiš medzi nami“ znamená Ježiš v nás, ktorý nás zjednotil vo vzájomnej láske a tým nás urobil účastníkmi na jeho svetle, jeho sile a jeho láske.

Ak sme zjednotení, je medzi nami Ježiš. To je tá najväčšia hodnota.

„A slávu, ktorú si ty dal mne, ja som dal im...“ (porov. Jn 17, 22).

Teda jednota medzi nami.

Predtým sme boli rozptýlení medzi bratmi.

Ježiš medzi nami bol teraz ako oheň, ktorý roztavuje dva kovy a zlieva ich v tretí. Ten má iné vlastnosti než kovy, z ktorých sa skladá.

Konštatovali sme, že dvaja bratia zjednotení v Ježišovom mene, ktorí sa milujú láskou, akou ich miloval Ježiš, strácajú v tomto spojení svoje prirodzené vlastnosti a nadobúdajú nadprirodzené vlastnosti. Vďaka nim sa vo svojej odlišnosti stávajú jedno v jedinečnej nadprirodzenej osobnosti: stávajú sa druhým Ježišom.

Ježiš medzi nami je Osoba. Skutočná a osobná prítomnosť, ktorú možno rozpoznať podľa účinkov.

Na Chiare nás hneď od prvých rokov oslovuje krajný realizmus, akým vykresľuje prítomnosť Zmŕtvychvstaleho medzi tými, ktorí sú zhromaždení v jeho mene. Nejde o nejaký koncept, doktrínu, ideológiu, ale o Osobu, ktorá je neviditeľná, no predsa je skutočná, ktorú možno zachytiť zmyslami duše. Vďaka tejto Osobe počas stretnutia mladých zvolá: „Ak je nás tu napríklad 700, nie je nás vôbec 700, ale 701, lebo on je medzi nami. Je vedľa nás a chápe našu situáciu a miluje nás.“

Ježiš medzi nami je jeden z mnohokrakých prejavov prítomnosti zmŕtvychvstaleho Krista v jeho Cirkvi, toho, ktorý prisľúbil, že so svojimi nasledovníkmi zostane „až do skončenia sveta“ (porov. Mt 28, 20). Je prítomný v kňazoch, vo sviatostiach, v Slove, v chudobných a medzi tými, čo sú zhromaždení v jeho mene a milujú sa. Citlivosť na prítomnosť Krista v zjednotenej komunite poznali už cirkevní otcovia, no počas ďalších stáročí sa na ňu zabudlo. V súčasnej dobe sa opäť objavuje v teologickom učení i v spiritualite autentických „prorokov“, až ju možno definovať ako doktrínu, ktorá pripravuje a následne charakterizuje Druhý vatikánsky koncil.

„Tu je Osoba!“

Z konverzácie so skupinou obyvateľov Loppiana Loppiano 27. novembra 1975

Ježiš medzi nami... je Ježiš!

Niežeby Ježiš medzi nami bol nejakou formulkou alebo čnosťou, alebo akousi dobrotivosťou, alebo pozornosťou, alebo čímisi božským; ide tu o osobu! My ho nevidíme naším zrakom, ale on nás počuje a skúma každú našu myšlienku, každú úder nášho srdca, každú odpoveď našej duše; on je tu! Nevie, či je tu, alebo tam; myslím si však, že je vo všetkých a že nás všetkých zahľadá, ale on ako osoba je tu. Ak je nás tu napríklad 700, nie je nás vôbec 700, ale 701, lebo on je medzi nami.

Táto jeho prítomnosť mi až naháňa strach, až mám Božiu bázeň o tom hovoriť v domnienke, že ma teraz počuje; ale keďže je to aj jeho vôľa, myslím, že je spokojný s tou trochou, ktorú mu dávam ja, i s tou trochou, ktorú mu dávate vy tým, že ma teraz počúvate. On žil na tejto zemi, poznal naše limity, to, akí sme nezrelí, aké sú naše myšlienky krátkozraké, teda pozná nás, on nie je len Boh – inakšie by bol nedosiahnuteľný –, on je Človek, a to vyslovene, ako Ježiš prítomný medzi nami.

Má väčšiu cenu než akýkoľvek iný poklad

Ježiš medzi nami: je nám blízko, dobre nás pozná a zároveň je to Boh, Boží Syn. V nasledujúcom, dobre známom rozjímaní, ktoré bolo aj zhudobnené a spieva sa vo viacerých jazykoch, vyžaruje, viac než ktorékoľvek iné rozjímanie, vzácnosť tohto božského daru. Je to to, čo Chiara povedala Mons. Montinimu v rozhovore s ním v roku 1953.

Zo zápiskov 1949

Ak sme zjednotení, je medzi nami Ježiš. To je tá najväčšia hodnota. Má to väčšiu cenu než akýkoľvek iný poklad, ktorý môže vlastniť naše srdce: väčšiu než

matka, otec, bratia, deti; väčšiu než dom, zamestnanie, majetok; väčšiu než všetky umelecké diela takého veľkého mesta ako Rím; väčšiu než naše veci, väčšiu než príroda, ktorá nás obklopuje svojím kvetím a lúkami, morom a hviezdami, ba väčšiu než naša duša!

On to bol, čo vnukal svätým svoje večné pravdy, a tak z každého času utváral epochu.

I táto hodina je jeho hodinou: nielen hodinou nejakého svätca, lež jeho hodinou! Hodinou Ježiša medzi nami, hodinou toho, ktorý žije v nás, čo utvárame v jednote lásky jeho tajomné telo.

Krista však treba nieť ďalej. Treba, aby rástol v iných údoch. Treba, aby sme boli nositeľmi ohňa – ako on. Zo všetkých utvoriť „jedno“, aby vo všetkých bol Jeden!

Žime teda v láske, okamih za okamihom, tým životom, ktorý nám dáva on.

Bratská láska je základné prikázanie. Ním nadobúda hodnotu všetko, čo je prejavom úprimnej bratskej lásky. Nič nemá cenu, ak to robíme bez citu lásky k bratom, lebo Boh je Otec a on má v srdci ustavične a jedine svoje deti.

Uvedené úryvky sú z knihy Ježiš medzi nami od Chiary Lubichovej, ktorú je možné zakúpiť si na www.obchod.nm.sk.

„Všetko, čo chcete, aby ľudia robili vám, robte aj vy im. Lebo to je Zákon i Proroci.“ (Mt 7, 12)

Kolko ráz sme pri závažných životných rozhodnutiach hľadali spoľahlivý kompas, ktorý by nám ukázal správny smer? Ako kresťania sme si kládli otázku, čo je jadrom evanjelia, čo je tým kľúčom, ktorý umožňuje vstúpiť do Božieho srdca a žiť ako Božie deti tu a teraz?

Pozrime sa, čo na túto tému hovorí Ježiš. Jeho vyjadrenie je jasné, dá sa okamžite pochopiť a podľa neho žiť. Jeho slová nachádzame v Matúšovom evanjeliu: sú súčasťou reči na vrchu, kde Ježiš učí, ako žiť v plnosti kresťanský život. Sám celú svoju zvesť zhrnul v tomto lapidárnom vyhlásení.

Keďže dnešná doba si vyžaduje významovo bohaté, no stručné a hutné vyjadrovanie, mohli by sme tieto jeho slová vnímať ako správu na twitteri, ktorú treba mať stále na zreteli.

„Všetko, čo chcete, aby ľudia robili vám, robte aj vy im. Lebo to je Zákon i Proroci.“

Aby sme lepšie pochopili, čo môžeme spraviť pre druhých, Ježiš nás vyzýva vžiť sa do ich situácie, presne tak, ako to spravil on, keď z lásky k nám vzal na seba ľudské telo.

Pýtajme sa, čo my očakávame od našich rodičov, detí, kolegov v práci, od vládných predstaviteľov, od duchovných vodcov: privetivosť, vypočutie, pochopenie, podporu v materiálnych otázkach, ale aj úprimnosť, odpustenie, povzbudenie, trpezlivosť, radu, usmerenie, poučenie a podobne. Pre Ježiša predstavuje tento vnútorný postoj, spolu s konkrétnymi činmi, ktoré z neho pramenia, naplnenie

Božieho zákona a všetko bohatstvo duchovného života.

Existuje zlaté pravidlo, všeobecná poučka, ktorá sa nachádza v rôznych kultúrach, náboženstvách a tradíciách, ktoré ľudstvo počas svojej cesty rozvinulo¹. Je základom všetkých hlboko ľudských hodnôt, ktoré budujú pokojné spolunažívanie, so správnymi a solidárnymi osobnými a spoločenskými vzťahmi.

„Všetko, čo chcete, aby ľudia robili vám, robte aj vy im. Lebo to je Zákon i Proroci.“

Toto slovo života nás nabáda na kreatívnosť a veľkodušnosť, na prevzatie iniciatívy v prospech kohokoľvek a vytváranie mostov aj k tým, čo nie sú našimi priateľmi, tak ako hovoril a konal sám Ježiš. Vyžaduje to od nás schopnosť vyjsť zo samého seba, tak sa môžeme stať vierohodnými svedkami našej viery.

Chiara Lubichová nás povzbudzuje slovami: „Skúsme to. Jeden takto strávený deň má hodnotu života. [...] Zaplaví nás dosiaľ nepoznaná radosť. [...] Boh bude s nami, pretože on je s tými, čo milujú. [...] Niekedy možno poľavíme, budeme v pokušení nechať sa odradiť a prestať. [...] Ale nie! Odvahu! Boh pošle potrebnú milosť. Začínajme vždy znova. Keď vytrváme, uvidíme, ako sa svet okolo nás pomaly mení. Pochopíme, že evanjelium prináša ten najúžasnejší život, začínajú vo svete svetlo, je korením života, v ňom sa nachádza základ na riešenie všetkých problémov. A nebudeme mať pokoj, kým sa o našu mimoriadnu skúsenosť nepodelíme s druhými: s priateľmi, ktorí nás môžu pochopiť, s rodinou,

s kýmkoľvek, pri kom pocítíme impulz hovoriť o nej. Obnoví sa nádej.“²

„Všetko, čo chcete, aby ľudia robili vám, robte aj vy im. Lebo to je Zákon i Proroci.“

Ramir, jeden z veteránov na svojom pracovisku, sa dozvedel, že prídu noví kolegovia.

Položil si otázku: „Čo by sa mi páčilo najst' v kancelárii, keby som mal do nej prvý raz vstúpiť? Čo by mi pomohlo, aby som sa cítil príjemne?“ A tak sa pustil do práce, aby vytvoril voľný priestor, hľadal ďalšie stoly a zapojil do toho aj kolegov. Spoločne pripravili nové prívetivé miesta na prácu, a keď prišli noví kolegovia, ocitli sa vo sviežej atmosfére stmelenej kolektívy.

Letizia Magriová

¹ Niekoľko príkladov: „Nerob druhým to, čo nechceš, aby oni robili tebe. V tomto spočíva celá Tóra. Ostatné je vysvetlenie“ (judaizmus). „Nik z vás sa nemôže považovať za veriaceho, ak si nepraje pre brata to isté, čo pre seba“ (islam). „Neublížuj druhým tým, čo by si považoval za ublíženie tebe“ (budhizmus). Porov.: http://www.aecna.org/Amicizia_Ebraico_Cristiana_di_Napoli/Regola_doro.html.

² Chiara Lubich, *Parola di Vita* aprile 1978, a tiež, *Parole di Vita*, spracoval Fabio Ciardi (*Opere di Chiara Lubich 5*; Città Nuova, Rím 2017), s. 104-105.

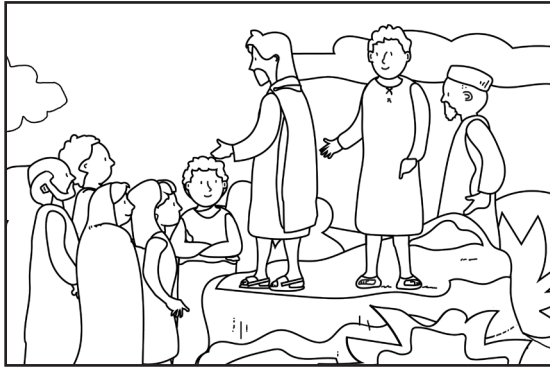
Slovo života pre deti

„Všetko, čo chcete, aby ľudia robili vám, robte aj vy im. Lebo to je Zákon i Proroci.“ (Mt 7, 12)

Zlaté pravidlo

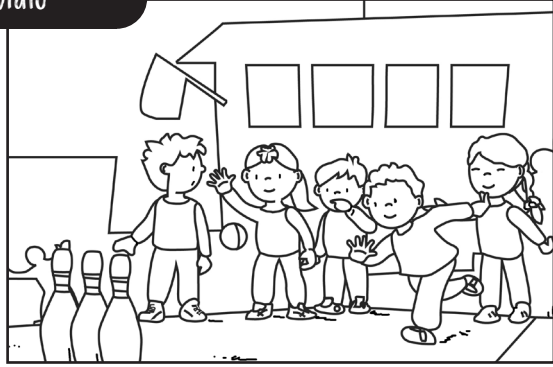
Ježiša a jeho učeníkov nasleduje mnoho ľudí, no ako by mohol rozprávať pre všetkých?

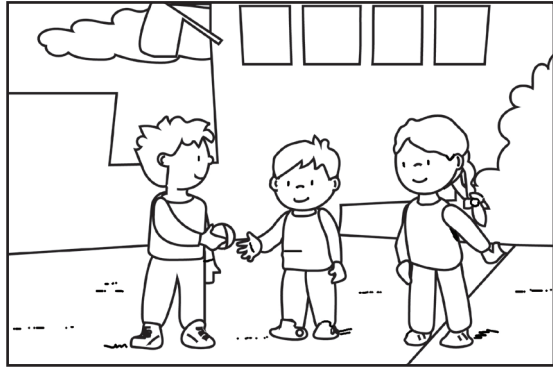
Vystúpia na vrch hory – aký výborný nápad. Takto si budú môcť vypočuť Ježišovu reč všetci.

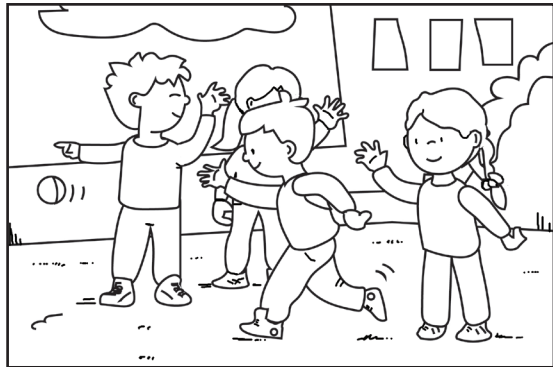
Ježiš zakončuje reč zlatým pravidlom, ktoré hovorí: Rob iným to, čo chceš, aby iní robili tebe.

V škole sme hrali hru medzi triedami. Mali sme hádzať loptičky do kolkov, aby ich spadlo čo najviac.

Videl som jedného malého chlapca, ktorý nevedel chytiť loptičku tak, aby s ňou správne hodil.

Keď som bol na rade, prenechal som mu svoje miesto. On bol veľmi šťastný. Možno sme kvôli tomu mali o bod menej, no ja som mal v srdci o bod viac.

(Ján, Taliansko)

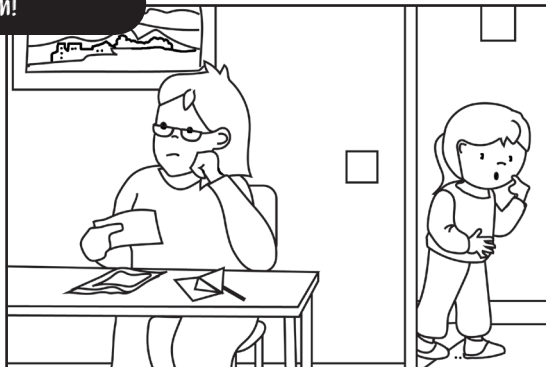
Slovo života pre deti

„Blahoslavení tí, čo nevideli, a uverili.“ (Jn 20, 29)

„Ja verím!“

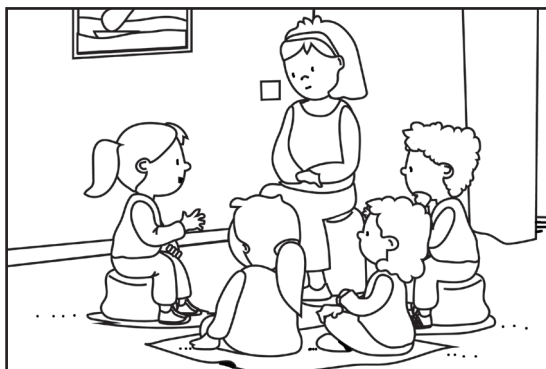
Tak ako to sľúbil, Ježiš vstal z mŕtvych! Zjavuje sa ženám, učeníkom aj apoštolom.

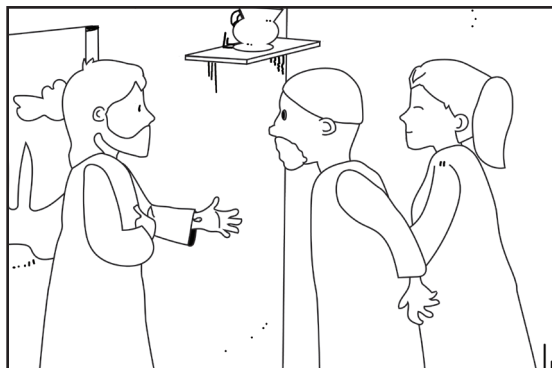
Mama malej Izabely z Bolívie je veľmi ustarostená: stratila prácu a teraz nebudú mať dosť peňazí na živobytie!

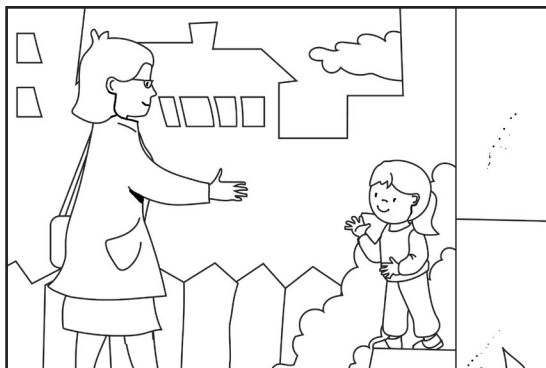
Tomáš, jeden z Dvanástich, nie je prítomný. Hovorí, že na to, aby uveril, chce Ježiša vidieť a dotknúť sa ho.

Izabela a iné dievčatká na každom svojom stretnutí prosia Ježiša a sú si isté, že ich vypočuje.

Jedného dňa, keď sú apoštoli zhromaždení, znovu sa im zjavuje Ježiš a Tomáš pochopí, že Ježiš naozaj vstal z mŕtvych, že je živý.

A tak sa aj stalo! Izabela hovorí mame: „Vieš, prečo si si našla prácu? Pretože my sme o ňu prosili Ježiša!“

SLOVO ŽIVOTA PRE MLADÝCH

Marec 2020

„Všetko, čo chcete, aby ľudia robili vám, robte aj vy im. Lebo to je Zákon i Proroci.“

(Mt 7, 12)

Cítíš si niekedy smäť po nekonečne?

Počul si niekedy v srdci nespokojnosť s tým, čo robíš a preto, čím si?

Ak je to tak, a ty nájdeš formulkú, ktorá ti dá plnosť, po ktorej túžiš, budeš šťastný.

Premýšľať o tom nás núti aj táto veta z evanjelia.

Je to univerzálne pravidlo, spoločné pre všetky vierovyznania, ktoré je vpísané do srdca každého človeka. Je také vzácné, že ho volajú ZLATÉ PRAVIDLO.

Každého človeka, ktorého stretne – či je sympatický alebo nesympatický, mladý alebo starý, priateľ či nepriateľ –, milujme takto!

Predstavme si, že sme v jeho situácii, a správajme sa k nemu tak, ako by sme chceli, aby sa správali k nám, keby sme boli na jeho mieste.

Hlas v našom vnútri nám v každej chvíli a za každých okolností napovie, čo máme povedať a čo máme urobiť.

Je hladný? Ja som hladný. Dajme mu jesť.

Je sklесlý? Ja som sklесlý. Snažme sa ho utešiť a prežívať bolesť spolu s ním.

Ocitol sa v ťažkostiach? Chcem ho milovať, až kým nebudem cítiť jeho ťažkosti ako svoje.

Samozrejme, toto všetko je často vzdialené nášmu spôsobu myslenia a konania, ale odvahu!

Toto je tajomstvo, ktoré nám umožní realizovať sa ako ľudská bytosť a nájsť radosť, ktorú hľadáme.

Možno to niekedy bude ťažké a budeme sa chcieť k životu predtým vrátiť, no poďme vpred a začínajme vždy odznova a svet okolo nás sa začne pomaly meniť.

Skúsme to hneď a začnime od toho, kto nám je nablízku práve teraz.

Takto strávený deň má cenu života!

Zakúsime, že život podľa evanjelia dá našej existencii farbu a zapáli vo svete svetlo.

Volám sa Juraj a som z Tanzánie. V našej krajine žije mnoho mladých na ulici, a aby prežili, sú nútení do trestnej činnosti. Sú oblečení do handier, podvyživení a chorí. Aj ja som bol jedným z nich. V rodine nás bolo desať v jednej chatrči. Boli sme veľmi chudobní a po tretej triede na základnej škole som musel zo školy odísť. Chvilu som bol pastierom. Keď som mal deväť rokov, odišiel som z domu. Zúfalo som plakal, bol som sám. Prosil som Boha, aby ani mňa, ani našu rodinu neopustil. Nasadol som na vlak do hlavného mesta. Cestoval som dva dni bez jedla, schovaný pod sedadlami, pretože som nemal peniaze na lístok. Našla ma polícia a zbili ma. Bol som vyčerpaný.

Tak sa začalo moje dobrodružstvo na ulici: bolesť a poníženia každého typu.

Stále som dúfal, že sa vrátim do školy. Raz, keď som v smetiach hľadal nejaké jedlo, počul som rozprávať o Centre Dogodogo, ktoré sa stará o mladých z ulice. Prijali ma a postarali sa o mňa. Našiel som si rodinu so 160 chlapcami, ako som bol ja. Sme rôznych vierovyznaní, no zjednotení v tom, že začíname nový život. Začal som znova študovať. Stratené roky som dobehol s výbornými výsledkami. Chcel by som sa stať advokátom a v práci sa angažovať za rešpektovanie ľudských práv mladých. Som veľmi rád, že môžem svedčiť o tom, že láska nad všetkým zvíťazí.

SLOVO ŽIVOTA PRE MLADÝCH

„Blahoslavení tí, čo nevideli, a uverili.“

(Jn 20, 29)

„Ak neuvidím na jeho rukách stopy po klincoch... neuverím.“ Toto sú slová Tomáša, ktorý tam nebol, keď sa Ježiš zjavil apoštolom. Tomáš predstavuje celé generácie ľudí po odchode Ježiša z tejto zeme. Aj oni majú veriť bez toho, aby Ježiša videli.

Čo nás dnes Ježiš chce týmito slovami naučiť?

„Chce tebe a všetkým ľuďom, ktorí nežili v jeho blízkosti, vtlačiť do vedomia presvedčenie, že máme účasť presne na tej istej apoštolskej realite. Ježiš ti chce povedať, že nie si znevýhodnený v porovnaní s tými, čo ho videli. Ty máš vieru a ona je novým spôsobom, ako možno „vidieť“ Ježiša.

Kde ho ďalej možno stretávať?

S vierou sa mu môžeš priblížiť, pochopiť ho do hĺbky, stretnúť sa s ním vnútri vo svojom srdci. S vierou ho môžeš objaviť medzi dvoma alebo viacerými bratmi, ktorí sú zjednotení v jeho mene, alebo v Cirkvi, ktorá je jeho pokračovaním.

Čo pre teba znamená viera?

Tieto Ježišove slová sú pre nás opätovným pozvaním oživiť svoju vieru, napredovať v duchovnom živote, nečakať na opory alebo znamenia, nepochybovať o Kristovej prítomnosti v našom živote a v dejinách, aj keď sa nám môže zdať, že je ďaleko.

Pochyboval si o jeho láske?

Chce, aby sme verili jeho láske, aj keď sa ocitáme v zložitých situáciách, alebo nás zdolávajú komplikované okolnosti.

Moja noc nepozná temnotu

V období dospievania bola tárcha mojich obmedzení taká, že som sa neraz pýtala, prečo som hneď nezomrela. Moji rodičia žijú podľa Slova života a zakaždým mi dávali tú istú odpoveď: „Anna, Boh ťa nesmierne miluje a má pre teba špeciálny plán.“ Pomáhali mi s mojimi telesnými obmedzeniami tak, aby som sa pri ťažkostiach nezablokovala a namiesto toho radšej „milovala druhých ako prvá“, tak ako s nami zaobchádzal Boh. Uvedomila som si, ako sa veľa situácií okolo mňa mení, mnohí ľudia začali byť ku mne postupne otvorenejší, a nielen to. Od otca som dostala osobný odkaz, ktorý som mala otvoriť až po jeho smrti. Bola v ňom len jedna veta: „Moja noc nepozná temnotu.“

Moja každodenná skúsenosť potvrdzuje, že keď sa rozhodnem pre lásku a službu voči tomu, kto je pri mne, mraky sa vytratia a dokážem zakúšať Božiu lásku ku mne.

Z Anninho blogu | Austrália

Upravené Centrom Mladí za jednotu

www.teens4unity.org

„Blahoslavení tí, čo nevideli, a uverili.“ (Jn 20, 29)

Evanjelium podľa Jána opisuje stretnutia apoštolov, Márie z Magdaly a ostatných učeníkov so zmŕtvychvstalým Kristom. Viac ráz sa im ukázal s ranami po ukrižovaní, aby znovu otvoril ich srdcia radosťou a nádeji. Pri jednej z týchto príležitostí nebol prítomný apoštol Tomáš. Ostatní, ktorí sa stretli s Pánom, mu tlmočili túto nádhernú udalosť, chceli sa s ním zrejme podeliť o veľkú radosť. Tomáš však nedokázal prijať takéto nepriame svedectvo, chcel skutočne vidieť a dotknúť sa Ježiša osobne.

A to sa udialo o pár dní neskôr. Ježiš sa opäť zjavil skupine učeníkov, medzi ktorými bol konečne aj Tomáš, ktorý tam vyznal svoju vieru, svoje úplné oddanie sa Ježišovi: „Pán môj a Boh môj!“ A Ježiš mu povedal:

„Blahoslavení tí, čo nevideli, a uverili.“

Toto evanjelium bolo napísané, keď očití svedkovia Ježišovho života, smrti a zmŕtvychvstania už nežili.

Bolo nutné odovzdať evanjeliové posolstvo nasledujúcim generáciám, aby bol jeho prenos založený na svedectve tých, ktorí v danom čase prijali zvestovanie. Teraz sa začína obdobie Cirkvi – Božieho ľudu, ktorá pokračuje v ohlasovaní Ježišovho posolstva tým, že verne odovzdáva jeho slovo a podľa neho aj žije.

My všetci sme sa tiež stretli s Ježišom, s evanjeliom a kresťanskou vierou prostredníctvom slova a svedectva iných a uverili sme. Preto sme „blahoslavení“.

„Blahoslavení tí, čo nevideli, a uverili.“

Pri snahe žiť podľa tohto Slova života si pripomeňme pozvanie Chiary Lubichovej: „Chce tebe a všetkým ľuďom, ktorí nežili okolo neho, vtlačiť do vedomia presvedčenie, že máme účasť presne na tej istej apoštolskej realite. Ježiš nám chce povedať, že nie sme znevýhodnení v porovnaní s tými, čo ho videli. Ty máš vieru a ona je novým spôsobom, ako „vidieť“ Ježiša. S ňou sa mu môžeš priblížiť, pochopiť ho do hĺbky, stretnúť sa s ním vnútri vo svojom srdci. S vierou ho môžeš objaviť medzi dvomi alebo viacerými bratmi, ktorí sú zjednotení v jeho mene, alebo v Cirkvi, ktorá je jeho pokračovaním. [...] Tieto Ježišove slová sú pre nás opätovným pozvaním oživiť svoju vieru, pre napredovanie v našom duchovnom živote nečakať na opory alebo znamenia, nepochybovať o Kristovej prítomnosti v našom živote a v dejinách, aj keď sa nám môže zdať, že je ďaleko. [...] Chce, aby sme verili jeho láske, aj keď sa ocitáme v zložitých situáciách, alebo nás zdolávajú komplikované okolnosti.“¹

Anna je mladá Austrálčanka, ktorá sa narodila s vážnym telesným obmedzením. Rozpráva: „V období dospievania bola ťarcha mojich obmedzení taká, že som sa neraz pýtala, prečo som hneď nezomrela. Moji rodičia žijú podľa Slova života a zakaždým mi dávali tú istú odpoveď: „Anna, Boh ťa nesmierne miluje a má pre teba špeciálny plán.“ Pomáhali mi s mojimi telesnými obmedzeniami tak, aby som sa pri ťažkostiach nezaablokovala a namiesto toho radšej „milovala druhých ako prvá“, tak ako s nami zaobchádzal Boh.

Uvedomila som si, ako sa veľa situácií okolo mňa mení, mnohí ľudia začali byť ku mne postupne otvorenejší, a nielen to. Od otca som dostala osobný odkaz, ktorý som mala otvoriť až po jeho smrti, bola v ňom len jedna veta: „Moja noc nepozná temnotu.“ Moja každodenná skúsenosť potvrdzuje, že keď sa rozhodnem pre lásku a službu voči tomu, kto je pri mne, mraky sa vytratia a dokážem zakúšať Božiu lásku ku mne.“

Letizia Magriová

¹ Chiara. Lubich, *Parola di Vita aprile 1980*, a tiež, *Parole di Vita*, spracoval Fabio Ciardi (*Opere di Chiara Lubich 5*; Città Nuova, Rím 2017), s. 169-105.

Oreste Paliotti

Zrodí sa časopis

1920
Chiara
Lubichová
2020

Chiara Lubichová bola zakladateľka a prvá prezidentka Hnutia fokoláre, ako aj plodná autorka. Pri blížiacom sa stom výročí jej narodenia (1920) si prejdeme niektorými dôležitými etapami Chiarinho života.

Roky 1955 – 1956

Počiatky časopisu *Città Nuova* Cesta do Svätej zeme

Listy Chiary Lubichovej, ktoré posielala rôznym ľuďom, a jej komentáre k vete z evanjelia určené širšiemu publiku patrili k prvej písomnej komunikácii v rámci Hnutia fokoláre. Tieto prostriedky však nestačili na rozširovanie apoštolského zápalu zakladateľky a jej prvých nasledovníkov. Preto v polovici päťdesiatych rokov prišiel nápad používať na šírenie Ideálu jednoty aj iné, modernejšie a vhodnejšie prostriedky. Zrodila sa myšlienka časopisu.

Štvrtého novembra 1955 Chiara oznámi správu o založení časopisu a pristaví sa aj pri témach, ktorým by sa mal časopis venovať: ekonómia, umenie, filozofia, príroda, medicína, prírodné vedy, politika, komunikácia, náboženstvo. Pre Chiaru bol už časopis skutočnosťou.

Na jar 1956 sa Chiara vydá do Svätej zeme, aby sa stretla s františkánskym minoritom Andreom Balbom (otec Novo). O pár rokov neskôr sa stane Chiariným svedníkom a bude jej nablízku v mnohých chvíľach, ktoré kvôli zdravotným problémom neboli pre ňu jednoduché.

V Jeruzaleme sa Chiara dlhšie pristaví pri „kamenných schodoch“. Keď po nich podľa tradície Ježiš po poslednej večeri schádzal k potoku Cedron, aby zostúpil do Olivovej záhrady, vyslovil tam svoj závet, svoju poslednú modlitbu: „... aby všetci boli jedno...“ (Jn 17, 21).

Medzičasom si fokolaríni čoraz viac uvedomujú dôležitosť „komunikácie“, jedného z aspektov lásky, ktorá spája. Nastal ten správny čas urobiť prvý krok smerom k dlho očakávanému časopisu. Už treba len začať. Stane sa tak v lete toho istého roku 1956 počas mariapoli v mestečku Fiera di Primiero. Išlo o stretnutie na úpätí Dolomitov nazvané podľa Márie, ktorá zjednocuje Chiarin „ľud“.

Štrnásteho júla vychádza prvé číslo časopisu, cyklostylom je vytlačených len zopár kópií. Názov na titulnej strane je *Città Nuova*.

V úvodnom anonymnom článku (v skutočnosti ho však písala Chiara) je zámer časopisu zrejмый: umožniť všetkým „mariapolitom“ (obyvateľom Máriinho mestečka), aby mali v reálnom čase účasť na evanjeliom živote, ktorý vrie v rôznych častiach údolia Primiero, ale aj v iných talianskych či cudzokrajných mestách, kdekoľvek, kde žije niekto, kto si osvojil Ježišov ideál: jednotu.

V júli vyšli štyri čísla, v auguste jedno v náklade 75, 100 a 120 výtlačkov, pričom toto číslo stále rástlo.

Nešlo iba o prchavé nadšenie. Dosvedčuje to aj pozvanie Chiary a jej najbližšieho spolupracovníka dona Pasquale Foresiho, aby prítomní fokolaríni pred odchodom z mariapoli napísali článok a aby sa spomedzi nich vybrali potenciálni „redaktori“.

Ako najtalentovanejší sa prejavila Guglielmo Boselli, Antonio Petrilli a Doriana Zamboniová: Guglielmo sa stane jedným z budúcich riaditeľov časopisu.

V polovici päťdesiatych rokov prišiel nápad používať na šírenie Ideálu jednoty aj iné, modernejšie a vhodnejšie prostriedky. Zrodila sa myšlienka časopisu.

1957: Don Pasquale Foresi ukazuje práve vytlačenú stránku časopisu Città Nuova. Za ním je Guglielmo Boselli.

On (on medzi nami) je riaditeľ, on (on medzi nami) je spisovateľ, on (on medzi nami) je ten, čo podporuje, i ten, čo propaguje.

Novovzniknutý časopis zaujal svojím obsahom, ktorý vyžaroval evanjelióvú sviežosť: pútavé sú najmä Chiarine úvodníky (označené tromi hviezdikami) vďaka jej novej interpretácii udalostí a svedectvá života.

Úvodník prvého čísla obsahoval pranie: „Ktovie, či toto nie je semiačko známeho časopisu, ktorý už tak dlho očakávame a ktorý nás po návrate do našich zemí má spájať.“

A naozaj, od septembra bude túto úlohu zabezpečovať prvá redakcia v rímskom fokoláre na ulici Capocci. Vďaka tomu, že sa ručný cyklostyl nahradil elektrickým, sa s použitím atramentu tlačí až tritisíc kópií. Po niekoľkých mesiacoch, 5. marca 1957, sa časopis prvý raz tlačí v normálnej tlačiarni v blízkosti námestia Piazza Navona v päťtisícovom náklade.

Città Nuova sa šíri s podporou čitateľov, ktorí ho ponúkajú rodine a priateľom, aby tak zabezpečili ekonomickú návratnosť. Podľa toho, aký má časopis na odberateľov dosah, možno pochopiť, aké je potrebné rozšíriť okruh čitateľov v rámci hnutia.

Chiara s donom Foresim sleduje každú fázu vývoja, usmerňuje, povzbudzuje, dáva užitočné rady, aby časopis zodpovedal jej pôvodnej predstave: šíriť

život, ktorý sa zrodil z charizmy, a otvárať ho Cirkvi, ako aj spoločnosti.

Keďže časopis *Città Nuova* bol výrazom Diela, ktoré ešte nebolo schválené Cirkvou, boli aj takí, v ktorých vyvolával rozpaky. Osemnásteho decembra 1950 prišlo pochvalný list od tridentského biskupa Carla De Ferrariho.

Až napokon 21. marca 1959 je vedenie časopisu, ktorý sa medzičasom prekladá do viacerých jazykov, zverené Iginovi Giordanimu. Ten ho bude riadiť až do svojej smrti v roku 1980.

Cyklostyl odfukoval...

Uplynul rok, odkedy sme na mariapoli s jedným starým cyklostylom, čo fungoval na alkohol, vytlačili asi 70 kópií tohto časopisu. [...] O niekoľko dní nato sme pripravili nové číslo: kópií bolo 120. Časopis išiel z ruky do ruky a ľudia ho čítali s takou horlivosťou, že dopyt narastal. A tak číslo výtlačkov stúplo na 150, potom na 180, až nakoniec [...] na 300. V septembri sme sa vrátili do Ríma a rozhodli sme sa vydať špeciálne číslo pre všetkých tých, ktorí sa zúčastnili na mariapoli.

Zistili sme, že existovali aj cyklostyly na atrament, ktoré dokázali vytlačiť aj tisícky výtlačkov. Začalo teda vychádzať 900 časopisov.

Dostávali sme listy plné radosti a tepla zo všetkých strán: prosili nás, aby sme vo vydávaní časopisu pokračovali.

A tak od čísla k číslu náklad narastal: 1500, 2000, 3000, 4000 výtlačkov. Elektrický cyklostyl odfukoval, prehriev sa, kazil sa, no zdalo sa, že aj on je rád, keď pracuje bez prestávky.

Práca však bola vyčerpávajúca: [...] trvalo týždeň, kým sme vytlačili všetky strany. V Ríme sa preto zišli desiatky osôb a spomedzi nich [...] niektorí časopis zalamovali, iní každý výtlačok spinkovali, skladali, ďalší písali adresy a iní ho zas posielali.

Istý priateľ, ktorému sme raz o našej aktivite rozprávali, nám povedal, že... existuje tlačiareň, ktorú vymysleli pred niekoľkými storočiami práve preto, aby sa vyhlo všetkej tej námahe, ktorú sme my v tom roku milostí 1957 vynakladali.

My sme však z tejto činnosti nechceli upustiť: zdalo sa nám, že by sme tak časopis obrali o sviežosť a ducha rodiny, vďaka ktorým sa stával takým príťažlivým. Nakoniec sme sa predsa len jedného dňa museli vzdať a začali sme navštevovať jednotlivé tlačiarne v Ríme. [...] A záujem o časopis stúpol aj napriek všetkým našim obavám. [...] Postupne sa rozbehli vydania aj v iných jazykoch: vo francúzštine a v nemčine.

Stačil jeden oslík,
aby vyniesol víta-
zoslávne Ježiša
na Olivovú horu
v Jeruzaleme.
Nejde o prostrie-
dok, ktorý vedie,
ale skôr ide o
hodnotu osoby,
ktorú nesie. Musí-
me si pomáhať,
[...] aby stránky
časopisu prinášali
Ježiša, jeho myš-
lienky, aby boli
plodom Ježiša
medzi nami,
Ježišovým živo-
tom v jeho Cirkvi,
aby sa časopis
stal Ježišovým
časopisom.

Foto: Città Nuova

1956: Chiara vo Svätej zemi. Miesto v Jeruzaleme, kde sa podľa tradície Ježiš modlil za jednotu.

Prešiel iba rok, odkedy nenápadne vy-
šlo prvé číslo so 70 kópiami.

(*La Rete* august 1957 – od marca
do augusta 1957. Časopis *Città Nuova*
niekoľko mesiacov vychádzal pod iným
názvom.)

Ježišov časopis

„Ak na mariapoli môžeme roz-
dávať lásku a ponúkať svoje nápady či
myšlienky možno tisíc osobám počas
jedného turnusu, musíme dospieť k de-
saťtisícom, azda aj k státisícom či
miliónom ľudí, ktorí spoznajú nášho
ducha. [...] Nateraz vidíme len jedinú
cestu. Je to horský chodníček, cestička,
nádej. Je to *Città Nuova*, náš časopis,
ktorý Božia vôľa vyjadřila v rôznych
jazykoch. Isteže, nie je na úrovni. No
pre toho, kto verí, je semiačko pred-

zvesťou rastliny. Stačil jeden oslík, aby
vyniesol víťazoslávne Ježiša na Olivovú
horu v Jeruzaleme. Nejde o prostriedok,
ktorý vedie, ale skôr ide o hodnotu oso-
by, ktorú nesie. Musíme si pomáhať, [...] aby
stránky časopisu prinášali Ježiša, je-
ho myšlienky, aby boli plodom Ježiša
medzi nami, Ježišovým životom v je-
ho Cirkvi, aby sa časopis stal Ježišovým
časopisom, kde by sa mohlo povedať
v pravde: on (on medzi nami) je riadi-
teľ, on (on medzi nami) je spisovateľ, on
(on medzi nami) je ten, čo podporuje
i ten, čo propaguje. [...] Prajeme si, aby
stránky časopisu boli takmer pokračo-
vaním dávneho evanjelia a zároveň vý-
razom evanjelia dneška.“

(Antonio Petrilli cituje niektoré
Chiarine slová o *Città Nuova* počas ma-
riapoli v roku 1959.)

Nič sa nedeje náhodou

Akosi som si už zvykla, že menšie či väčšie „katastrofy“ sa u nás dejú, keď je manžel odcestovaný. Jeho neprítomnosť doslova priťahuje choroby či úrazy detí, pokazený spotrebič či dlhšiu odstavku vody. Bolo to tak aj nedávno.

Kým som bola s najmladším na oslave narodenín jeho spolužiaka, dostala som telefonát, že starší syn si rozbil hlavu. Bežať v Taliansku na pohotovosť je zážitok, ktorý by som nikomu nepriala. Podráždená som teda nasadla do auta a ponáhľala som sa domov. Keď som zbalila potrebné veci, pripravená čakať na vyšetrenie aj niekoľko hodín, napadlo mi, že zatiaľ sa v mojom živote nič neudialo náhodou.

Vždy som bola presvedčená, že každá udalosť, aj tá, ktorá ma prekvapí, má svoj význam, každý človek, ktorého stretnem, ma dotvára. Dôležité je moje vnútorné nastavenie, otvorenosť duše prijímať a pretvárať všetko na niečo cenné.

S týmto postojom som vstúpila do preplnenej čakárne nabitej chorými, postrelenými výtržníkmi, utrápenými bezdomovcami a inak fyzicky či duševne zranenými osobami. Hodiny bežali, trpezlivo som stála, opierajúc sa o vozík, na ktorom sedel môj syn.

V kúte som zrazu zbadala starenku, úbohú zošúverenú stvoru, ktorá na prvý pohľad pripomínala „šúpolienku“. Strávená životom, unavená a vychudnutá až na kosť ležala opustená a odložená na konci chodby. Podišla som bližšie, lebo sa mi zdalo, že jej pery čosi šepocú. „Som smädná,“ vydýchla žena. Upozornila som na ňu sestričku, no s nehybným výrazom povedala, že musí najprv počkať na vyšetrenie.

Hladila som ju, držala za ruku, prihovárala som sa jej hlasom, ktorý túžil zmierniť jej bolesti a samotu.

Po chvíli som sa od nej musela vzdialiť, lebo nás so synom zavolali do ambulancie. Bola skoro polnoc. Keď sme už mohli opustiť nemocnicu, niečo vo vnútri mi nedalo a začala som sa rozhliadať hľadajúc starenku. Bola umiestnená neďaleko, v provizórnej izbe, dvere boli pootvorené a spolubývajúcí muži na ňu nadávali. Boli to podmienky, ktoré nijako nerešpektovali jej zdravotný stav a ľudskú dôstojnosť.

Vraj neustále počíta do sto, je neprítomná a nedá sa pri nej spať, zlostili sa chlapi. Pristúpila som k posteli a zľahka som sa dotkla jej tváre. Vyplašenými očami, ktoré kričali všetko utrpenie, sa na mňa zdĺhavo zadívala. „Nebojte sa,“ povedala som jej. „Boh vás má nesmierne rád. Nemusíte už počítať, to on čoskoro spočíta vaše skutky lásky a istotne ste ich v živote urobili veľa. To ostatné stačí len ľutovať. Boh je láska, je milosrdenstvo.“ Žena náhle prestala rátať, telo sa jej uvoľnilo a zmlkla. Ešte párkrát som ju pohladila a potom som dodala: „Musím teraz ísť, no raz sa stretneme v nebi. Vy tam istotne pôjdete čoskoro.“

Unavení sme sa pobrali domov. Syn bol trpezlivý a s úsmevom ma chytil za ruku. Všetko ticho sledoval a ako dospievajúci chlapec citlivo reagoval na všetku bolesť, ktorú okolo seba videl. Spolu sme sa za babičku i za všetkých trpiacich a opustených pomodlili. Nič sa nedeje náhodou, treba si len otvoriť srdce a prijímať nielen svoje bolesti, ale aj utrpenie tých, čo nám skrížia cestu. Všetko tak nadobudne nový hlboký význam.

K. Jančíšinová

Opakovať voľbu

Jedno ráno som v práci prechádzala okolo automatu na sladkosti. Stál pri ňom môj bývalý nadriadený a snažil sa niečo si kúpiť. Na automate svietila červená kontrolka. Povedala som mu, že „na kartu“ asi nefunguje, lebo svieti červená. Odišiel so slovami: „To som sa naraňajkoval.“

Mala som vo vrecku dvojeurovú mincu. Vhodila som ju do automatu a rozmýšľala som, čo by si asi tak dal šéf na raňajky. Vhodný tam podľa mňa bol iba croissant. Vytukala som voľbu, ale rožok spadol tak, že sa oprel o sklo na dvierkach. Trochu som pobúchala na sklo. Nič sa nestalo. Automat blikol: opakujte svoju voľbu. Myslela som, že je to stroj so šiestym zmyslom a len sa posunie podávač, aby rožok spadol dolu. Podávač sa síce posunul, ale opäť nič. Automat po chvíli blikol opäť – opakujte

svoju voľbu. Posunul sa aj tretí rožok, ale do otvoru nespadol ani jeden. Znovu som zabúchala na dvierka. Cinkli mince. Vrátilo sa mi pár centov. Presný výdavok za tri croissanty. Konečne spadli aj balíčky. S plným náručím som vošla do kancelárie a vravím: „Raňajky!“

„Odkiaľ to máš?“ „Z automatu.“ „Veď nefungoval.“ „Na hotovosť áno.“ „A ty si brala aj pre seba?“ Zaváhala som, ale potom som povedala: „No, áno, aj pre seba.“ Prekvapený poďakoval a bol rád.

Počas dňa sme sa stretli asi trikrát. Stále sa usmieval. V hlave mi preblesklo: „No vidíš, stálo ťa to 1,5 eura, ale toto je na nezaplatenie.“ Opakovať svoju voľbu – ostať v láske.

M. Vargová

Máte aj vy podobný príbeh zo života? Podel'te sa!

Svoje svedectvá nám môžete poslať na emailovú adresu casopis@nm.sk. Radi ich uverejníme.

Stanislav Lieskovský

Môj „viac ako pokrvný“ brat Cyril

V januári zomrel náš dlhoročný priateľ, brat a spovedník, duchovný otec Cyril Lieskovský. V rámci Hnutia fokoláre na Slovensku pracoval v sekretariáte pre Farské hnutie, verne sprevádzal skupinky farníkov na formačné kurzy a rád poslúžil aj na rôznych mládežníckych podujatiach. V marci 2019 mu diagnostikovali akútnu leukémiu. Svoje zdravotné ťažkosti ochotne obetoval za potreby Hnutia fokoláre a Cirkvi. S pokojom a ochotou plnil pokyny zdravotného personálu a za všetko stále ďakoval. Na Nový rok sa jeho zdravotný stav veľmi vážne zhoršil a 13. januára otec Cyril zomrel. Počas života si pri rôznych príležitostiach rád pospevoval žalm: „S radosťou pôjdeme do domu Pánovho.“ Veríme, že tieto slová sa už v jeho živote naplnili. Cyril pochádzal z rodiny s piatimi deťmi, z ktorých sa traja najmladší bratia stali kňazmi. Jeho brat Stanislav spomína...

Jedna z prvých spomienok na Cyrila sa viaže na obdobie, keď som mal asi päť či šesť rokov a začal som si uvedomovať, že o nejaký čas pôjdem do školy. V mysl som mal vážnu detskú otázku: „Ako sa budem môcť v škole učiť, keď neviem čítať? Veď v škole sa učí z kníh!“ Asi som túto svoju obavu dával najavo dosť nástojčivo. Vtedy sa ma Cyril ujal a naučil ma čítať. Otvorila sa mi tak brána do nádherného sveta rozprávok, fantázie a dobrodružných príbehov. Už som si ich mohol prečítať sám a nemusel som čakať na niekoho staršieho. Čítal som veľa a dychtivo som objavoval krásy detskej literatúry. Z Cyrilovho rozprávania som sa pred niekoľkými mesiacmi dozvedel, že aj on zažil niečo veľmi významné týždeň pred jeho šiestymi narodeninami. Bol to deň môjho krstu. Keď ma rodičia priniesli do kostola, Cyril niesol moju krstnú sviečku a zrazu ho naplnil pocit čohosi vznešeného a posvätného. Boh sa dotkol jeho detskej duše a otvoril mu nový horizont života. Mozaika rôznych udalostí z môjho života sa stále dopĺňa a pomáha mi uvedomovať si, ako veľmi je život ľudí navzájom prepojený. *Boh nám vychádza v ústrety cez našich bratov a sestry, aby nám otváral nové horizonty života s ním.* Cyril – ako môj starší brat – býval nie-

kedy rodičmi poverený, aby na mňa dával pozor, keď sme niekam išli, aby som sa ráno najedol a včas išiel do školy, aby som sa dostatočne obliekol, keď sme šli von. Cítil za mňa zodpovednosť a učil sa byť dôsledný a ja som sa zase učil poslúchať ho. Náš vzťah bol naplnený radosťou a dôverou. Keď som mal v októbri 1988 nastúpiť na dvojročnú základnú vojenskú službu, povedal mi niekoľko povzbudivých slov, ktoré mi potom pomáhali s pokojom zvládať stresujúce obdobie vojenčiny – najmä prvých pár mesiacov.

V lete 1989 mal už Cyril jeden rok štúdia teológie za sebou a dostal sa na medzinárodné stretnutie seminaristov v zahraničí. Dostal som od neho list, kde sa so mnou podelil o inšpiratívne myšlienky zo stretnutia so zakladateľkou Hnutia fokoláre Chiarou Lubichovou. Bol som nadšený a s radosťou som prijal pravidlá „umenia milovať“: *Vidieť v blízkosti Ježiša, milovať ako prvý, milovať druhých ako seba samého a milovať všetkých!* Radosť z tohto nového spôsobu života umocňovala radosť z pádu totalitného režimu v novembri 1989. Otvorili sa mi ďalšie nové horizonty života. Bolo to práve počas tohto obdobia, keď i vo mne jasne zaznelo a dozrelo povolanie k zasvätenému životu v kňazskej službe.

*Ty, Pane, si moje
jediné dobro.*

Spoločná svätá omša v Diecéznom centre mládeže v Bojničkách – 15. 9. 2009. Vľavo o. Cyril, celebruje o. Kamil, vpravo o. Stanislav.

Keď som sa vrátil z povinnej vojenskej služby, Cyril mi jednoznačne radil, aby som nezostal doma. Nie preto, že by doma bola ťažká atmosféra, ale preto, aby som bol nútený nespoliehať sa na pohodlie a istoty domova a musel sa ďalej rozvíjať v novom prostredí. To sme už obaja hlbšie poznali spiritualitu jednoty. Po porade s istým fokolárom som prišiel do Bratislavy. Tam som žil jeden rok. Chodil som do práce a s ďalšími tromi kamarátmi sme sa venovali duchovnej formácii mladších chlapcov. Keď som po roku dostal ponuku ísť prehĺbiť svoj život a spiritualitu jednoty do formačnej školy v talianskej citadele Loppiano, s veľkou radosťou som ju prijal. Aj Cyril veľmi túžil sa tam dostať. Veľa sa za to modlil... Podarilo sa mu to v roku 2003, desať rokov po svojej kňazskej vysviacke. Bol neopísateľne šťastný. Tam sa ešte viac utvrdil v živote charizmy jednoty.

Po roku, keď sa vrátil na Slovensko, mal túžbu pokračovať v živote spirituality Hnutia fokoláre na fare spolu s iným kňazom. Keď po niekoľkých rokoch prišiel od jeho diecézneho biskupa list, v ktorom mu oznamoval, že to bude možné, „klakol si a s radosťou za to ďakoval Pánu Bohu“ – tak o tom hovorí naša sestra Eva. Boh mu tým otvoril nový rozmer kňazského života. V nových podmienkach na fare spoločne s kaplánom Jaroslavom Mujgošom sa Cyril usiloval *v harmónii prežívať všet-*

ky aspekty života. Spoločne vyberali zariadenie a usporiadanie nábytku, aby aj to bolo vyjadrením lásky k ľuďom, ktorí budú na faru prichádzať. Usiloval sa tráviť dovolenku spolu s inými kňazmi a byť im k dispozícii. Rád poslúžil aj ako dobrý kuchár a spoluorganizátor táborov pre miništrantov a letných brigád pre bohoslovcov. Využíval aj svoje murárske zručnosti (už za totality pri stavebných úpravách ženského fokoláre v Bratislave) aj ako kňaz na farách a ochotne viackrát cestoval k našej tete, vdove, ktorej pomáhal pripraviť zimnú zásobu dreva na kúrenie. Aj pri návštevách mužského fokoláre v Bratislave sa usiloval prispieť konkrétnou prácou. Chápal ju ako možnosť prispieť k nadprirodzenému Božiemu životu medzi ľuďmi. Uvedomoval si *veľký dar spoločenstva ako potrebu a posilu v duchovnom i ľudskom raste* pre seba i pre iných.

Cyrl chcel čo najviac využiť každý okamih života ako poklad, ktorý mu mohol pomáhať stále rásť v poznaní a prežívaní dobra. „Ty, Pane, si moje *jediné dobro*“ – je slovo života, ktoré dostal od Chiary Lubichovej ako program života. Verím, že jeho životné úsilie o naplnenie tohto programu bolo dostatočne veľké, aby mu Boh Lásky, v ktorého uveril a ktorého nasledoval, mohol teraz, keď završil svoju pozemskú púť, otvoriť ďalšie horizonty *nového života...*

Cyrl Lieskovský

*4. 10. 1963 †13. 1. 2020

Po ukončení základnej školy sa vyučil v stavebnom odbore murár – obkladač. Začiatkom roka 1982 prišiel do obce Cabaj-Čápor za správcu farnosti Jozef Daško, kňaz fokoláre. Cyril začal spoznávať spiritualitu Hnutia fokoláre. Žiť v spoločenstve mladých vo farnosti i mimo nej. Spieval vo farskom spevokole, rád chodil do prírody a športoval. Keď pocítil povolanie ku kňazstvu, štúdiom popri zamestnaní si urobil maturitu. Odslúžil dva roky povinnej vojenskej služby a v rokoch 1988 – 1993 absolvoval štúdium katolíckej teológie na RK CMBF UK v Bratislave. Za kňaza bol vysvätený pre Nitriansku diecézu 19. júna 1993 v Terchovej.

Ako kňaz pôsobil v Krásne nad Kysucou, Štiavniku a Malej Hradnej. V rokoch 2003 – 2004 absolvoval formáciu v Centre spirituality jednoty v Loppiane. Po návrate boli jeho farnosťami: Trenčín-Juh, Nitrianske Rudno, Palárikovo a Michal nad Žitavou.

Katarína Alberty Ondrejková

Príbeh rodiny s autistickým synom sa zmenil na príbeh úspešnej značky Maappi

Začalo to nad postielkou s plačúcim dieťaťom, pokračovalo v ambulanciách lekárov, ktorí Michaela Hoškovej tvrdili, že z jej syna nikdy nič nebude, a v školách, kde jej nadávali len preto, že chcela, aby mu dovolili učiť sa. A skončilo módnu prehliadkou, kde modelom s dizajnom jej trinásťročného dieťaťa tlieskali stovky ľudí. V tej chvíli sa príbeh rodiny s autistickým synom zmenil na príbeh úspešnej značky Maappi, ktorú s ním vytvorili, aby ukázali, že aj tieto deti majú svetu čo dať.

Matej bol krásne dieťa a podľa lekárov aj zdravé. No len preto, že oni s ním nežili. Nenosili ho plačúceho na rukách sedem dní a neprebdeli s ním sedem nocí. „Až keď mal deväť mesiacov, pripustili, že sa naozaj nevyvíja podľa tabuliek,“ spomína Michaela.

Približne od dvoch synových rokov mala v rukách konečne aj jeho diagnózu. Dokonca nie jednu. Dostal ich hneď niekoľko – od ADHD, ťažkej vývojovej disfazie až po autistické prvky. A s nimi aj krutú perspektívu – nikdy nebude rozprávať, čítať, učiť sa... „Boli to naozaj ťažké chvíle. Keďže chýbali informácie, chýbala aj odvaha a sila. Láska k vytúženému dieťaťu však zvíťazila. Prijímali sme všetko tak, ako prichádzalo, Matejov plač, aj lekárske prognózy, a robili, čo sa dalo, aby na druhý deň plakal menej a lekári boli optimistickejší.

A najmä sme sa snažili prežiť do ďalšieho dňa a nestratiť odhodlanie bojovať ďalej,“ opisuje mladá žena dno, na ktoré sa dostala. Odmietla však na ňom zostať ležať. Ak má pevnú pôdu pod nohami, vždy má šancu sa odraziť. Alebo to aspoň skúsiť! Aj napriek tvrdeniam doktorov, že to nemá význam, a jediným výsledkom čohokoľvek, čo spraví, bude len ešte tvrdší dopad. „Nesmierne si lekárov vážim, ale celý život som sa vždy snažila nevzdávať. Myslím, že to ani ne-

viem,“ usmeje sa. „Hoci niekedy by sa mi aj zišlo nebyť taká tvrdohlavá, v Matejovom prípade sa práve moja urputnosť a snaha dokázať opak toho, čo lekári synovi predpovedali, vyplatila.

Z boja sa neuteká

Na tú vetu má právo dnes. Po rokoch, ktoré si zobrali ešte mnoho jej a mužových síl a slz. Prišli totiž takmer o všetkých svojich známych. „Neboli schopní syna akceptovať. Žili sme doslova v izolácii,“ vracia sa o desaťročie späť Matejov otec, na ktorého toho všetkého bolo v istej chvíli tiež priveľa a od rodiny na krátky čas odišiel. „Dieťa je vždy záťažou do vzťahu, aj keď je úplne zdravé a pohodové. Priority sa totiž menia, čo nie každý ustojí. Nehovoriac o postihnutom dieťati. Vtedy sa naozaj všetko krúti len okolo neho a mamy, takže tá už nečaká na manžela s teplou večerou a otvorenou náručou,“ vysvetľuje s veľkorysým porozumením Michaela, ktorá zostala na chvíľu na všetko sama..

No o to väčšiu má dnes v mužovi oporu. „Pochopil, že odísť je príliš zbabulé. A to, že si to manžel uvedomil, že odchádzajú len slabosi, bol ten silný moment, prečo zostal. A radšej sa ten boj snažil vyhrať,“ dodáva. Po jeho návrate tak už nadobro mohla rátať s tým, že sú na všetko dvaja.

Neboli schopní syna akceptovať, žili sme doslova v izolácii.

O Matyho mapový dizajn sa totiž začalo zaujímať hneď niekoľko známych odevných značiek.

Bolo to tvrdé, zlé a nedôstojné

Aj na boj, aby sa ich dieťa mohlo posadiť do školskej lavice. Ako predškólák totiž Matko prestal kričať, váľať sa po zemi a začal si, naopak, „čítať“ mapy. Miloval cesty mestskou hromadnou dopravou. Keď mal šesť, mal hlavu plnú všetkých jej trás a ovládal ich naspamäť. „Od tej chvíle sme zbierali mapy všetkého druhu a dnes ich máme už niekoľko škatúl. Deväťročný ich potom dokonca začal sám maľovať, najmä mapy metra pre mestá, ktoré metro nemajú,“ usmieje sa Matejova mama, hoci v tom období dôvod na úsmev na dlho stratila.

Po skúsenosti so špeciálnou škôlkou, kde sa jej syn necítil dobre, totiž pochopila, že toto nie je pre jej syna cesta. „Snažil sa porozumieť nášmu svetu a nedokázal chápať svet inak postihnutých. Opäť sa začali stupňovať jeho záchvaty. Bol zmätený, nervózny a agresívny. Najskôr sme to teda skúsili s asistentkou, ale tá sama nám nakoniec povedala, aby sme Matyho zobrali preč a skúsili ho integrovať.“

To sa však ukázalo takmer ako nemožná misia. „Bohužiaľ. Školu, ktorá by do toho s nami šla, sme naozaj hľadali veľmi dlho a musím povedať, že na to, koľko sprostých slov som počula od pedagógov a rodičov, nikdy nezabudnem. Bolo to tvrdé, zlé a nedôstojné, ale nakoniec chvalabohu úspešné.“

Sukňa na krajčírskych figurínach

Až tak, že na školákovi, ktorý sa konečne mohol rozvíjať medzi bežnými

rovesníkmi, sa postupne prejavilo, že za to, čo mu bolo zobraté, mu toho bolo rovnako veľa dané. Keď pred pár rokmi spolu s mamou sledovali film o módnom návrhárovi Rafovi Simonsonovi, zrazu vstal od televízora, vzal jednu zo svojich máp a krajčírskych figurín, ktorú mala Michaela ako návrhárka a módna novinárka doma, z nej vyrobil sukňu.

„Okamžite som si povedala, že takú by som chcela. A zároveň mi napadlo usporiadať módnou prehliadku, aby som ukázala, že aj autisti majú čo povedať.“ Z látok potlačených Matejovými mapami vzápätí vytvorili modely známi českí návrhári.

A hlava rodiny mala vo chvíli, keď videl ich úspech, okamžite pred očami príbeh obuvníckej značky Toms. „Keď jej zakladateľ prišiel do Argentíny a videl tam behať bosé deti, vymyslel, že za každý predaný kus letných plátových espadriliiek pošle zadarmo topánky týmto ľuďom, ktorí na ne nemajú.“

To isté som chcel skúsiť s Matyho tvorbou – aby autista pomáhal autistom,“ opisuje zrod Matejovej charitatívnej značky Maappi, ktorá z toho všetkého nakoniec vznikla. „Chcel som, aby mal syn niečo svoje, kde sa môže realizovať a robiť niečo, čo má rád.“

Nový scenár života

Podarilo sa ešte viac. O Matyho mapový dizajn sa totiž začalo zaujímať hneď niekoľko známych odevných značiek. Hoci šikovný školák to nijako ne-

rieši, ako hovorí jeho mama, ide si ďalej svojím svetom, maľuje mapy a počúva, Michaelu to tak trochu vrátilo k tomu, čoho sa musela pre Mateja vzdať.

Jej dobre rozbehnutú kariéru v mediálnom biznise totiž synova diagnóza stopla. Je toto satisfakcia? „Nechcem klamať a tvrdiť, že mi moja práca nechýba. Chýba a veľmi, ale život skrátka priniesol iný scenár a ja som ho prijala. Maappi ma naplňujú hlavne kvôli Matejovi a dávajú mi pocit, že to všetko malo a má zmysel. A dúfam, že raz pomôžem aj iným autistom, a potom asi budem cítiť úplné naplnenie.“

Zatiaľ sme totiž na začiatku a reakcie spoločnosti sú rôzne a často naozaj drsné. Tak to jednoducho s touto diagnózou je. Ak toto Maty dokáže zmeniť, potom to bude naozaj veľký úspech,“ hovorí otvorene.

Odmietla vavríny, aj keď tomu, čo sa jej podarilo so synom napriek všetkým predpovediam dosiahnuť, niektorí hovoria zázrak. „Pediater našich detí nám nedávno povedal, že je to doslova na americký film. Práve jemu však vďačíme za strašne veľa. Bol prvý, ktorý na nás prestal pozeráť ako na ufnukaných rodičov, čo chceli mať ukážkové bábo, a nečakal ako množstvo iných na to, že z toho možno vyrastie. Práve to stojí za Matejovým úspechom,“ vracia sa na začiatok ich cesty, ktorú zatiaľ odmieta hodnotiť. Stále na nej totiž stojí a v podstate celý život bude. Vie len, čo ju naučila. „Pochopila som, ako veľmi môže človek milovať svoje dieťa.“

Sylvia Hamadejová

Pápež pozýva mladých ekonómov a podnikateľov do Assisi s ambíciou hľadať nový ekonomický model

Františkovo pozvanie prijalo vyše 2500 mladých (do 35 rokov) ekonómov, podnikateľov a tých, ktorí sa zasadzujú za pozitívnu zmenu vo svete. Vybraní boli spomedzi 3300 záujemcov zo 115 krajín. Dvaja najmladší účastníci majú 12 rokov. Jeden je zo Slovenska a jeden z Thajska. Stretnutie s názvom Františkova ekonomika sa uskutoční 26. – 28. marca 2020 v Assisi. Paralelné stretnutie pre starších ekonómov bude v Perugii 27. – 29. marca 2020.

Pápež František kladie mladým do centra pozornosti chudobných a ekonomiku, ktorá smeruje k dobru človeka. Stretnutie má ambíciu zadefinovať nový ekonomický model, ktorý začne meniť zmýšľanie ľudí a odstraňovať chudobu. Do procesu tvorby pozýva mladých, aj keď možno nemajú skúsenosti a ich kompetencie sa nedajú porovnávať s expertmi v oblasti ekonómie či dlhoročnými podnikateľmi. No práve mladí sú v očiach pápeža iniciátormi a nositeľmi zmeny, ktorú svet potrebuje. O prípravách tohto stretnutia sme sa rozprávali s ekonómkou Máriou Čalfovou, členkou Medzinárodnej ekonomiky spoločenstva, ktorá je spoluorganizátorom podujatia.

Aký ekonomický model si máme predstaviť pod pojmom Františkova ekonomika?

Tento termín nevyšiel od pápeža. Nie je to jeho tzv. *terminus technicus*. Je to skôr motto, ktoré sprevádza jeho pontifikát. Niečo, čo ho vystihuje. Predstavuje jeho skutky milosrden-

stva, priblíženia sa k chudobným. Neprestajne hovorí o ľuďoch, ktorí sú na perifériách, vyzdvihuje ich a dáva ich do centra pozornosti. Či už jednotlivcov, skupiny alebo trpiace národy. On ako jezuita si vybral meno František, a to nie náhodne. Inšpiroval ho práve mladík a influencer svojich čias, sv. František z Assisi. Pápež túži, aby sa Cirkev a všetci jej členovia vrátili k prvotnej podstate jej existencie: byť Cirkvou, ktorá má jedno srdce, jednu myseľ a všetko dáva do spoločného. Byť chudobnou z lásky.

Kto teda zadefinoval termín Františkova ekonomika?

Bol to práve koordinátor celosvetovej Ekonomiky spoločenstva Luigino Bruni. Ekonomika spoločenstva je ekonomikou Chiary Lubichovej a vychádza z charizmy jednoty. Meno Chiara si zvolila už ako zasvätená osoba, jej civilné meno bolo Silvia. Vybrala si meno podľa sv. Kláry. Naznačuje to hlboké spojenie medzi charizmou jednoty a františkánskou spiritualitou. Ekonomika spoločenstva je súčasťou Františkovej ekonomiky, kráčajú ruka v ruke, sú si vzájomne darom.

Františkova ekonomika je myšlienka, istá platforma činností, aktivít, zahŕňa v sebe jednotlivcov, organizácie, spoločenstvá, hnutia, charizmy, ktoré chcú meniť svet k dobrému. Chcú dobro človeka. Charizmy sú darom nielen pre istú malú skupinu ľudí, ale predovšetkým darom pre ľudstvo. Z každej charizmy vzišli iniciatívy či diela, organizácie, ktoré boli dobrom pre ľudstvo. Vieme, že práve z túžby pomôcť chudobným už sv. František inicioval tzv. *monte di pieta* (hory milosrdenstva). Tie boli predchodcami požičovní, bánk.

Pápež pozýva mladých, aby zadefinovali nový model ekonomiky. Ide o ambíciu pápeža priniesť nový ekonomický smer?

Nedá sa hovoriť o jednom modeli či predstave, lebo v ekonomike sa nachádza niekoľko globálnych tém, ktoré budú tvoriť aj program samotného

Charizmy sú darom nielen pre istú malú skupinu ľudí, ale predovšetkým darom pre ľudstvo.

stretnutia. Bude sa hovoriť o témach, ako sú financie, poľnohospodárstvo, správny štýl života, manažment, práca, CO₂, biznis a podobne. Jednotlivé témy budú témami workshopov, alebo tzv. villages – čiže dedín, kde sa mladí budú zaoberať danou témou počas troch intenzívnych dní.

Nový je však pohľad, ku ktorému chce pápež mladých pozvať. Chce, aby sa zamysleli nad globálnymi ekonomickými problémami v spojení s určitou hodnotou. Tá na prvý pohľad vytvára isté napätie s témou, no ak sa táto hodnota vsunie a využije v hlavnom probléme, môže napomôcť riešeniu.

Napríklad?

Napríklad jednou z tém, ku ktorej mladých vyzýva, je poľnohospodárstvo a spravodlivosť. Veľkým problémom v poľnohospodárstve je práve nespravodlivosť voči vlastníkom pôd. Ak by však nastúpila do poľnohospodárstva spravodlivosť, ktorá chýba, problémy by sa vyriešili. Je to povedané veľmi zjednodušene, no má to svoje hlboké opodstatnenie. Alebo biznis a mier. Biznis, a zvlášť medzinárodný, je vo veľkej miere tvorcom konfliktov medzi krajinami. Ak by však do konfliktov krajín vstúpil mier, biznis by mal iný charakter a naopak, ak by sa biznis stal biznisom s ohľadom na dobro človeka, v krajinách by skôr či neskôr nastúpil mier. Inými „dedinami“ budú napríklad: zisk a povolanie; energia a chudoba; manažment a dar; práca a starostlivosť atď.

Prečo pápež pozýva mladých do Assisi a nie do Ríma, či priamo do Vatikánu?

Assisi je mesto a miesto samo osebe veľavravné. Pápež chce mladých priviesť na miesto, kde žil a pôsobil sv. František. Bol mládencom, keď vyvolal revolúciu v celej Cirkvi a neskôr vo svete svojím spôsobom života. Verejne sa vzdal otcovho bohatstva a šiel za vnútorným hlasom, aj keď nevedel kam. Nebál sa povedať „áno“ a bol blízky všetkým, ktorí boli na pokraji spoloč-

nosti a svojich životných ciest. Bol nádejou tej doby. Jeho vnútorná sloboda mu umožňovala robiť rozhodnutia, ktoré cítil. Bol lídrom, pretože ním v skutočnosti netúžil byť. Zmenil Cirkev, ale nie preto, že ju chcel zmeniť, ale preto, že si myslel, že má jednoducho opraviť Kostolík sv. Damiána v Assisi, a to je všetko. Deň za dňom šiel za vnútorným hlasom a za hlasom chudobných a biednych. Tak zistil i on, i všetci, že mení dejiny ľudstva. Aj v dnešnej dobe by bol veľkým a skutočným lídrom.

Assisi je tiež miesto, kam 27. októbra 1986 pozval po prvý raz pápež Ján Pavol II. lídrov veľkých náboženstiev a vznikol pakt medzi cirkvami. Odvtedy je to tradíciou Svetových dní modlitieb za pokoj. Čiže určitým spôsobom ide tiež o analogický postup pápeža vo vzťahu k jeho predchodcovi.

Pozval si však aj starších ekonómov a expertov. Prídu i držiteľia Nobelovej ceny za ekonomiu...

No nie preto, aby rečnili, ale aby počúvali mladých. Aby sa ich mladí pýtali. A oni sa mohli pýtať mladých, ako vidia veci. Aby pochopili, čo ešte môžu urobiť. Nechcel sa zamerať na teoretizovanie s tými, ktorí momentálne hýbu svetom. S jeho súčasným dianím nie sme spokojní. Chcel sa zamerať na tých, ktorí svetom hýbu šťastí už dnes a celkom formovať ho budú zajtra. Pápež chce formovať nové základy a pravidlá. Určitým spôsobom nové zákony. Pre pápeža a jeho pontifikát sú dôležité chudobní a mladí. Tieto dve jeho srdcové témy sa stretnú práve v Assisi.

Ako budú vyzeráť dni stretnutia?

Budú to tri dni, počas ktorých sa bude pracovať, tvoriť v dialógu. No veľký priester sa nechá i reflexii, premýšľaniu a spolupráci. Tento svet beží rýchlo. Všetko je akési veľmi rýchle a odpovede chceme hneď a teraz za každých okolností, pretože potom na to už „nie je čas“. Dôležité rozhodnutia v živote sa však majú konať v istom vnútornom pokoji a rovnováhe, nie v chaose dneška. Keď majú prísť určité nové veci,

Pre pápeža a jeho pontifikát sú dôležití chudobní a mladí. Tieto dve jeho srdcové témy sa stretnú práve v Assisi.

Stretnutie má ambíciu zadefinovať nový ekonomický model, ktorý začne meniť zmýšľanie ľudí a odstraňovať chudobu. Do procesu tvorby pozývajú mladých, aj keď možno nemajú skúsenosti a ich kompetencie sa nedajú porovnávať s expertmi v oblasti ekonómie či dlhoročnými podnikateľmi. No práve mladí sú v očiach pápeža iniciátormi a nositeľmi zmeny, ktorú svet potrebuje.

je potrebné sa zastaviť. Akoby zastaviť čas, aspoň na chvíľu. Vnímať aj umenie, kultúru, históriu.

Čo bude výsledkom stretnutia?

Svätý Otec chce mladých počúvať, no zároveň sa chce s nimi zaviazat' v pakte. Teda zaviazat' sa prácou, aktivitami, štúdiom k tomu, aby ekonomika smerovala k dobru človeka, nie k zneužívaniu. Tá zmluva, tzv. pakt, však nebude zaväzovať iba mladých, ktorí budú na stretnutí. Má to byť štafeta, ktorá pôjde ďalej. Nejde o historické stretnutie pápeža s mladými, ide o začatie novej spoločnej cesty.

Čo bolo hlavným kritériom pri výbere účastníkov?

Je to stretnutie mladých ekonómov, podnikateľov a tzv. change makerov. Teda tých, ktorí chcú vytvárať pozitívne zmeny vo svete. Tieto tri kategórie boli hlavné. Vybraní boli aj change makeri z iných oblastí ako ekonómia, napríklad umelci, sociológovia a iné odvetvia. Lebo aj umenie mení svet. Zároveň kritériom výberu bola veková hranica, aby sa ohraničila skupina, ktorá bude prítomná. Mladí do 35 rokov.

František hovorí o inkluzívnej ekonomike. Tej, ktorá zahŕňa, nie vylučuje.

Ako to v praxi vyzerá?

Pri inkluzívnej ekonomike by sme nemali deliť svet na bohatých a chudobných. Ak bohatý dáva almužnu, vylúči chudobného zo spoločnosti. Chudobný pýtajúci almužnu stále stojí za dverami bohatého. Je vylúčený. No práve inkluzívna ekonomika pozýva chudobných do procesu, otvorí dvere a jedia spolu za jedným stolom. Je to spôsob myslenia a proces v nás samých. Ak chcem otvoriť dvere, pozvať a vypočuť si chudobného, som v postoji, ktorý zahŕňa.

Filantropia nestačí?

Filantropia nie je zlá, no nestačí. Filantropia nepozýva chudobných do procesu. Chvíľkovo pomôže, no problém nevyrieši.

Povedzme, že podnikateľ prijme do práce človeka, ktorý je problematický a v pracovnom procese slabý. Časom zistí, že to nefunguje. Keď ho prepustí, znamená to, že jeho postoj je v rozpore s inkluzívnou ekonomikou?

Ja inkluzivitu vnímam v dlhodobom ciele či vízii. Dôležité sú rozhodnutia. Inkluzivita neznamena nerobiť nepopulárne rozhodnutia. Určité pravidlá v pracovnom procese musia existovať, lebo by vznikol chaos. Dôležitý je však prístup k človeku. Potrebné je, aby vedel, prečo spolupráca nefunguje a nie je

možné pokračovať. No to neznamená, že odsúdím človeka. A ak sa to dá, je dobré sprevádzať ho i po ukončení pracovného pomeru. Byť mu nablízku v jeho novom hľadaní vlastnej cesty. Dôležitý je môj postoj, ktorý nevylučuje, ale týmto všetkých zahŕňa.

Kolko Slovákov sa chystá na stretnutie so Svätým Otcom?

Mladých, ktorí boli vybraní do Assisi, pretože splnili kritériá, je asi 15. Tiež asi 15 ľudí nad 35 rokov pôjde do Perugie, kde sa koná paralelné stretnutie v úzkom spojení s programom v Assisi. Účastníci stretnutia v Perugii pôjdu 28. marca na stretnutie mladých so Svätým Otcom do Assisi.

Budete vytvárať aktivity v kontexte Františkovej ekonomiky aj na Slovensku?

Veľmi chceme v tejto téme ďalej na Slovensku pokračovať. Stanovili sme dátum 16. máj 2020 ako prvé stretnutie Slovákov po Assisi, čiže isté post Assisi stretnutie. Chce byť zblížením rôznych spoločenských skupín, hnutí, ktoré pôsobia na Slovensku a sú im blízke témy Františkovej ekonomiky. Týmto rada všetkým dávam do pozornosti dátum, aby si ho rezervovali. Všetky podrobnosti o stretnutí v Bratislave budú neskôr zverejnené aj na portáli nm.sk.

Mária Gaglioneová

Reklama môže šíriť spoločné dobro

Jaroslav Zacko je spoluzakladateľ slovenskej reklamnej agentúry Triad, ktorej cieľom je pomáhať ľuďom žiť zodpovednejšie. Prečo sa pridá k Františkovej ekonomike?

Foto: archív J. Zacko

Je spoluzakladateľom slovenskej reklamnej agentúry Triad Advertising, ktorá má jednu centrálu na Slovensku, v Bratislave, a jednu v Českej republike, v Prahe. Riadi aj iné marketingové a telekomunikačné spoločnosti. Je hrdým otcom a manželom. Jaro Zacko sa prihlásil na marcové podujatie Františkova ekonomika v Assisi, kam pricestujú mladí podnikatelia a ekonomickí experti zo 120 krajín sveta, aby sa zaviazali k novej, solidárnej paradigme ekonomického myslenia. Jaro Zacko vysvetľuje: „Do Assisi prídem s otvoreným srdcom a myslou. Je to mesto, na ktoré spomínam ako na pôsobivé a podnetné miesto, vyžarujúce veľkú silu. Očakávam, že budem mať možnosť spoznať nové pohľady na podnikanie a podeliť sa o skúsenosti a vedomosti. Verím, že táto udalosť by mohla byť jedna z tých, ktoré človeku úplne zmenia život.“

V roku 2019 dostala Triad Advertising na Slovensku ocenenie agentúra roka a najlepšia inovačná agentúra v Českej republike. Okrem toho získala veľa ďalších ocenení. „Pracujeme pre

mnohých významných zákazníkov z celého sveta. Naša práca spočíva v šírení spoločného dobra a udržateľnosti a našťastie máme túto víziu spoločnú so všetkými našimi klientmi. Už od roku 2005 sme sa snažili viesť našu agentúru tak, aby sme záujmy podniku spájali so záujmami zamestnancov, klientov, komunity a prostredia. Našou hlavnou aktivitou je reklama a dobre viem – poznamenáva Jaro –, že dnes je považovaná za „nesprávnu“ aktivitu, ktorá podporuje bezuzdný konzumizmus, zotročuje ľudí a manipuluje ich rozhodnutia.“

Reklama sa často považuje za stratu času, mrhanie talentu či peňazí. Ľudia ju vnímajú najmä ako parazitujúcu a dotieravú aktivitu. Zabúda sa však, že zohráva dôležitú rolu v procese, ktorý umožňuje ekonomickému systému, ktorý chce odpovedať na spoločné dobro, vystúpiť do popredia a prispieť k ľudskému rozvoju. Tak ako komunikačné nástroje aj reklama má dnes veľký vplyv vo všetkých oblastiach. Využitím médií sa stáva vo svete obrovskou silou, ktorá vplýva na mentalitu a správanie ľudí ako občanov, klientov, spotrebiteľov, sporite-

lov atď... „Ak reklama v takomto systéme šíri úprimnosť, spravodlivé súperenie, ľudskú dôstojnosť a zodpovednosť voči spoločnosti a životnému prostrediu, môže byť v službe celkovému rozvoju človeka. Reklamy môžu sprostredkovať konštruktívne a užitočné informácie, ktoré vychovávajú a pobádajú ľudí k všeobecnému dobru a k udržateľnosti.“ Takto zmyšľa Jaro a zároveň zdôrazňuje: „Myslím si, že komerčná a inštitučná reklama je prostriedok, ktorý dokáže pomáhať ľuďom žiť zodpovednejšie. Práve preto pracujeme s klientmi, ktorí chcú svojou aktivitou, podnikaním a službami pozitívne pôsobiť na svet v sociálnej, ekologickej alebo ekonomickej oblasti. Zrealizovali sme viaceré kampane, aby sme podporili rasovú rovnosť, finančnú gramotnosť v rodinách a znížili konzum.“

Jarova spoločnosť je dnes úspešná, hoci prvých 10 rokov svojej existencie nezaznamenala nijaký zisk. „Tvrdo sme pracovali a veľa sme investovali, aby sme položili silné základy. Spolu s reklamnou agentúrou sme rozbehli niekoľko spoločností softvérového rozvoja a okrem komerčných projektov zabezpečujeme aj reklamu a komunikáciu pre neziskové organizácie: fundraisingové kampane, projekty na podporu bezdomovcov a chudobných.“ Poslednú myšlienku Jaro venuje práci, dimenzii, ktorá mu veľmi leží na srdci: „Urobme všetko, čo je v našich silách, aby boli naši spolupracovníci šťastní. Pre nás je dôležité, aby sa každý náš zamestnanec alebo spolupracovník cítil na pracovisku realizovaný a mal možnosť osobnostného a odborného rastu.“

Uverejnené v Avvenire

Podporte naše aktivity aj tento rok

2%

Opäť prichádza čas, kedy sa môžeme rozhodnúť, akým spôsobom zúročíme percentá z dane z našich príjmov za uplynulý rok 2019.

Dovoľujeme si vás osloviť opäť po roku o podporu našich aktivít.

Vaše 2 % (3 %) z daní pre Občianske združenie Nové ľudstvo pomôžu podporiť podujatia, ktoré organizujeme v spolupráci s Hnutím fokoláre.

V uplynulom roku sme z finančných príspevkov, ktoré boli poukázané na účet nášho občianskeho združenia mohli podporiť:

- prednášky a workshopy Iñaki Guerrero – komunikácia a dialóg, riešenie konfliktov,
- stretnutie chlapcov Gen 3 v Tridente,
- stretnutia účastníkov stretnutí v Ríme pre komunikátorov a školu sprevádzania,
- Mariapoli vo Lvove,
- pobyt lektorov projektu Up2Me pre vzdelávanie mladých v Prahe,
- správu a dovybavenie Domu Fokoláre na Cablkovej v Bratislave,
- stretnutia účastníkov dialógu medzi rôznymi profesiami a vednými disciplínami,
- pobyt účastníka z Ekumény na stretnutí 500 rokov reformácie vo Švajčiarsku,
- adventné dielne pre rodiny s deťmi.

Ďakujeme za vašu štedrú podporu za rok 2018. Celková získaná suma činila 9 397,58 €.

Potrebné tlačivá nájdete na:

www.focolare.sk/2percenta

Čo ak by Ježiša neukrižovali?

Zahlbme sa do tajomstva Veľkej noci

6 €

Giuseppe Di Luca
Čo ak by Ježiša neukrižovali?

Po Ježišom odsúdení na smrť sa kríž stal jedným zo základných znakov kresťanstva. Ťažké je predstaviť si kresťanstvo bez kríža, pretože jedno z tajomstiev Kristovho života je poznačené práve touto skúsenosťou. Ak by Kristus nebol ukrižovaný, kresťanstvo by určite nadobudlo úplne odlišný aspekt.

obchod.nm.sk

Pripravujeme:

Pôstne zamyslenia z kníh Vydavateľstva Nové mesto, ktoré prednesie Michal Chuda.

Nájdete ich na našom webe v sekcii Podcasty a na našom FB.

vydavateľstvo
nové mesto